

1949.

12

2177

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Dvisavaitinis Australijos lietuviu laikrastis

The Australian Lithuanian

Information Bulletin for the Lithuanians in Australia

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Adelaide, 1949 m. birželio mėn. 6 d. - Nr. 12(20)

AUSTRALIJOS LIETUVIS - Pirmas Lietuvių Laikraštis Australijoje - įkurtas 1948 metų rugšėjo mėnesio 12 dieną Leigh Creeke, mažoje Pietų Australijos vietovėje.

Išeina kas dvi savaites.

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Leidėjas - ats. redaktorius Jurgis Glušauskas

Redakcija raštus taiso bei trumpina savo nužiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. Nesunaudoti rankraščiai grąžinami tik prieš tai išpėjus.

Prenumerata: 12 mėnesių - 28 šilینگai, 6 mėn. - 14 šil., 3 mėn. - 8 šil. Atskiro numerio kaina - 1/4.

Skelbimai: Prekybiniai - 1 šil. už skilties eilutę. Neprekybiniai - 2 penai už žodį. Nuolatiniam skelbėjams duodama nuolaida. Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Adresas: AUSTRALIJOS LIETUVIS, 2 Weroona Ave., Ascot Park, ADELAIDE, SA. Pinigams adresas: J. Glušauskas

2 Weroona Ave.,
Ascot Park,
ADELAIDE, S.A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN - Information Bulletin for Lithuanians in Australia. Published by J. Glushauskas, 2 Weroona Ave., Ascot Park, Adelaide, SA.

Namo!

(Vieton recenzijos, N.Mazalaitės "Legendas apie ilgesį" perskaičius)

- G. Žemkalnis -

"Mano Drauge, šita knyga yra parašyta mūsų neatsisveikintoms motinoms, kurias ten - pavergtuose namuose - nužudė ilgesys", ir aš verčiu puslapį po puslapio, gyvenu tomis akimirkomis su Dievo Motina, šventuoju Juozapu, atkakliuoju berniuku, kareiviu Jonu, nežinomu partizanu, šventuoju Jurgiu ir aš matau liepsnojanti užrašą ant Viešpaties kalavijo: "Mano teisybė nesivėlina".

"Aš noriu namo" sako Viespačiui vėlė žmogaus, kuris mirė iš tėviškės ilgesio. Toji vėlė negali džiaugtis dangumi, nes ilgesys ją kankino visur - ir svetimame krašte, ir svetur; jis jos neapleidžia ir prieš Viešpaties sostą. "...ir Dievas taria dar kartą: - O jeigu vos palietęs žemę tu sutiksi mirtį, žmogau, ir vėl stovėsi prie mano vartų pavargęs ir nelaimingas?" - "Bet aš būsiu išvydęs savo tėviškę. Kai mano kūnas gulės gimtines žemėje, mano darbai ir ilgesys paliks tenai - aš dėkosiu patekęs pas Tave, Tėve. Aš noriu namo." Mane pri-rakina prie šios knygos puslapių tas tvirtas "namo", jis apima visus pojūčius ir traukia į pasiilgimą, į namus. Aš jaučiu, kad mane pri-glaudusi žemė man yra visai svetima, nes iš ilgesio mirusiam ir dan-gus buvo svetimas prieš jo tėviškę, kurioje jis norėjo tikrai numir-ti.

Ar aš galiu užmiršti savo tautą, jei pats didysis pragaro velnias sako: "Jie vistiek niekad neateina čia, nebent tik toks, kurio išsi-žada žmonės ir pati jų žemė. Jie kovoja už mažą knyges ir rūtas, jie karaliauja už tokius niekus su milijonais, jie yra paskutiniai kvai-liai, bet aš jų negaliu įveikti. Jie yra tylūs ir kantrūs, jie netu-ri net padoraus keiksmo savo kalboje....." Ir kaip tas velnio gundo-mas knygnešys aš atsakau į savo klausimą: "Turiu saugoti save mūsų žemei, turiu sugrižti." Tačiau aš bijau to paties velnio džiaugsmo, kai jis galvoja: "Dabar yra atėjęs mano metas: kasdieną viš stipres-nė bus neviltis, liežuviai ir rašyti žodžiai gasdins jus, kaip kasant pasleptą lošį. Jūs neturėsite vietos valgyti nei miegoti, kad sve-

š i a m e n u m e r y j e

rašo A. PLATERIS apie Skautybę ir politiką (4 psl.), K. PELEKIS apie Parduotąją Lenkiją (13 psl.), BEATRICES ir J. MILKSTO Poezi-ją (3 ir 12 psl.).

Platus Z I N I U skyrius prasideda 23 psl.

Atkreipkite dėmesį į informacinę dalį (15 - 22 psl.).

timieji nesektų jūsų, kada tik užsimanys. Jums duos smūgius į veidą, ir jūs negalesite gintis, jus apkaltins jūsų priešai, ir tie, kurie sakosi esą jūsų bičiuliais - netikės jums. Jūs šauksitės teisybės balso - o ji neatsilieps. Jus pardavinės ir dalinsis kaip vergus. Jūs būsite ne žmonės, tiktai numeriai ir bado daviniai. Jums atims tikėjimą net į viltį. - Tačiau, galvoja jis piktai, - jeigu jūs ir tada neišsiginsite Dievo ir išsaugosite savo šventąją ažuolų šaką - aš pasitrauksiu nuo jūsų tautos visiškai." Ir aš dziaugiuosi, kad velnias abejoja, nes su tuo mano pasiryžimas tvirtėja.

Tikiu, tikiu, kad Marijos plaukas yra paliktas žemei, kaip paguodos dovana. Jis išgelbsti ir mažą paukštį, ir mergaitę nuo užpuoliko, jis sučiaupia ir lūpas, kurios buvo pasiryžusios išduoti. Jaučiu, kad jis sučiaupia ir lūpas, kurios buvo pasiryžusios išduoti. Jaučiu, kad jis palietė ir mano širdį, kuri jau buvo beužmirštanti iš ilgesio miršančia motiną, kuri jau buvo bepradedanti dziaugtis nauju gyvenimu, kuri, vis toji pati mano širdis, jau man buvo bekalbanti, kad ilgesio ašaras gali pakeisti užsimiršimo juokas. Ir aš vėl sakau: ne, namó.

Ar aš galiu išsižadėti savo krašto, jeigu mano žemėj augančios eglės viršūnėje angelas pakabina Kalėdų Zvaigždę, o Šventoji Šeimyna atranda savo poilsį po ja, jos šakoms šiurenant apie netoliese esančius ginkluotus žmones: "Jie yra išbėgę iš namų, kad išliktų laisvi, kad nebūtų verčiami meluoti ir varomi užmušinėti kitus. Viso pasaulio nuostabai jų būriai ginasi ir gina savo žemę - ir visas kraštas atrodo tarsi siauras lieptas viršum degančios dervos upės."

Aš būčiau laimingas, - kaip kareivis Jonas, kuris danguje surado savo iš sielvarto mirusią motiną ir kuriam Viešpats pro dangaus kraštą parodo, kad Baltija banguoja ramiu pajuriu ir Dubysa švyti kaip paukščių takas; kad visur yra savi žmonės, o jo sodybos dirvoje stovi jo kraujo vyras, - jeigu aš galėčiau galutinai išbristi iš nusiminimo, kuris jau tiek metų sunkina mano žingsnius. Bet aš žinau, kad šventasis Juozapas keliauja pas mane, sakydamas šventajam Petriui:

"Ar galiu jį palikti dabar nusiminime, kuris yra piktesnis už mirtį?"

Tačiau ir vėl mane prislegia nusiminimas, kai aš seku riterių Jurgį keliaujantį per mano kraštą: "Kapuose ir pagrioviuose, miške ir purvino vandens dugne jis randa žuvusius, kuriuos jis galėtų pasiimti su savimi. Tačiau jie guli ramiai, tarsi miegotų, jie laiko taip stipriai apkabinę savo žemę, jog jis nedrįsta jų kelti. Ir jis joja per visą kraštą ir žvalgosi, ir jis regi, kad taika niekuomet nebuvo atėjusi į čia. - Per gatves ir laukus brenda mirtis ir daro ženklus ant durų. Ji nėra kilni mirtis, nuvedanti iki kapinių su giesme ir žvake, - raudona ir purvina ji slankioja kaip pasalūnas šuo ir kaip pasiutęs vilkas." Girdžiu, kaip vėjas pučia partizanui: - Ir kaip bijodamas tu eini, o nieko nesi pavogęs, nei užmušęs. - Man darosi gėda dėl mano nusiminimo, nes mano brolis miške po vieno pavojingo žygio, gal tuoj, nepailsėjęs, turės vėl kitą beviltišką uždavinį, bet jis pilnas pasiryžymo: - Aš atliksiu ir jį. - Ir kai jis miršta, Motina su Kūdikiu jį guodžia: - Jūs ištikimoji, kantri ir garbinga žemdirbių tauta, kaip galite abejoti, kad jus kada apleisiu? Plėšrieji žūna, ir žaizdos už-

gyja, žinokite, mano vaikai.

Aš galvoju apie save. Esu Jonas ir Vytautas, Aldona ir, pagaliau, Tu ir jis. Aš neesu vienas; aš esu m e s - daugumas iš mūsų. Mes esame dažnai silpni, nes mūsų liūdesys besiilgint paliktųjų motinų ir paliktosios žemės, virsta nusiminimu ir bejėgiškumu. Mes nustojame vilties ir kartais pametame savo namų Raktą, kurį turime visą laiką saugoti ir turėti su savimi, nes ant jo atsiradusias rūdis galime nuplauti tik savo ašaromis. Mes esame nekantrūs ir užmirštame, "kad į didelius dalykus yra sunkus kelias" ir "mes turime išmokti laukti, kad smėlio dykumoje pražydės gėlės". Tačiau mes esame tie, kurie prašome šventojo Juozapo, kad jis testų savo stebuklą ir paliktų mus mūsų žemėje, bet girdime atsakymą:

- Ne, tu sugrįši į čia paprastu žmogaus keliu, o dabar turi būti svetur ir kalbėti savo tremties broliams, kad lengviau audros sulaužys kalnynus, negu priespauda palauš jūsų žemės žmonės. Sulauk tu jų ranką, iškeltą godumui, girtavimui ir skriaudai, šauk į jų širdis, kad pabustų, kalbėk, kad jie turi būti žmonės. Ir jūs būsite verti sugrįžimo. Eime.

A T L E I S K

Beatričė

Atleisk ir

Neprašyk manęs nieko.

Neturiu aš nei laisvės.

Net sapnais sotus miegas

Rasomis išsilaistė

(Kai neliko jos.)

Ji dainuoja legendas

Kažkieno jau dainuotas;

Ji per deimantus brenda

Ir - per sostus auksuotus

(Ir kas veją ją?).

Ji bučiuoja sau delną,

Nes delne - slepias laimė;

Ir minutę tą švelnią..

Dingsta žemė savaime

(Tai yra delno laimė).

Neprašyk manęs nieko.

- Aš esu tiktai gelmė..

Toj gelmėj savęs ieškau?

Ach. Juk motina meldės..

O esu - tiktai gelmė.

Skautybė ir politika

Rašo Al. Plateris

1. Padidėjusi politikos reikšmė.

Šiandieną valdantieji turi tokių priemonių kiekvieno individo privačiam gyvenimui paveikti tiek karo, tiek taikos metu, kokių toli gražu nebuvo turėję ir praėjusių amžių valdovai. Technikai ir ūkiui besivystant ir besikomplicuojant, gyvenimo sąlygoms besikeičiant tokiu tempu, kad žmogus nespėja prie jų prisitaikinti, valstybė, atseit, valdantieji, ima tvarkyti vis platesnes gyvenimo sritis. Šitokia raida pastebima ne tik totalitarinių ar autoritarinių režimų valstybėse, bet ir grynose demokratijose, pvz. D. Britanijoje, kur darbiečiu vyriausybė pertvarko krašto ūkinį gyvenimą arba Jungtinėse Valstybėse, kur atskiros mokslo šakos, k.a. atomo tyrinėjimas, pasidarė valstybinė paslaptimi. Mat, gyvenimui susikomplicavus, valstybinis atskirų jo sričių dirigavimas ar tvarkymas daugely atvejų pasidarė neišvengiamas. Todėl suprantama, kad kiekvienas pilietis valstybinės politikos klausimais labiau domisi ir labiau stengiasi juos paveikti sau rūpima linkme, negu kad tai buvo seniau. Jei praeityje dažnai gero tono pažymiu buvo pasitraukti į grynai privatinę gyvenimo sferą, šiandien tai vargiai beįmanoma, nes tokios "grynai privatinės sferos" kaip ir nebeliko.

Šiu pasikeitimų akyvaizdoje suprantama, kad sąmoningesnė, kultūringesnė ir veiklesnė vėsuomenės dalis - o prie tokios priklauso ir skautai - visad gyvai domisi politiniu gyvenimu ir jame dalyvauja. Jau ne nuo šiandien yra aktualus skautų santykis su politika - čia turiu galvoje suaugusius skautus: skautininkus, vytičius ir vyresnius amžiumi vyčius. Skautybės ir politikos problema nesyki būdavo privačiuose paikalbėjimuose nagrinėjama, kartais tatau iškildavo viešumon, iškilo ir trentyje, steigiant Akademinių Skautų Sąjūdį. Vis dėlto, neteko girdėti, kad kas būtų emėsis šią problemą nuosekliai spręsti. Ir ši sykį aš nesistengsiu į iškylančius klausimus duoti aiškius ir precizuotus atsakymus, bet bandau suformuluoti keletą minčių, kurios gal galėtų patarnauti kaip medžiaga tam, kas norės surasti, jei ir ne galutiną, tai bent ryškesnį atsakymą.

2. L.S.S. ir partijos.

Mums labiausia įprasta forma politinis gyvenimas ir reiškiasi politinėmis partijomis. Paviršutiniškai žiūrint, dalyvavimas politiniame gyvenime yra dalyvavimas vienoje ar kitoje partijoje. Štai kodėl, skautybės ir politikos ryšius besvarstant, pirmoje eilėje reikia nagrinėti LSS santykius su partijomis.

Skautų organizacija reiškiasi dviem kryptim: technika ir ideologija. Skautiškoji technika, kaip asmenybės ugdymo metodas, daugiausia reikalingas jaunimui: skautams ir jaunesnio amžiaus vyčiams, t.y. teikiams, kuriems politika domėtis dar per anksti. Pilnai subrendęs skautas - vis vien kokio laipsnio - dažniausia nuo skautiškos technikos

turi ir kokiai partijai tarnauti. Tokiems ideologija ir politika yra sinonimai; jie galvoja maždaug šitaip: jei turi savo ideologiją, tai iš jos savaime turi plaukti politinė programa. Užtat arba pats turi stengtis paimti valdžią į savo rankas, arba ugdyti jaunimą atatinamoje dvasioje. Jei, pagaliau, ir pasiseka įtikinti šitokius žmogelius, kad LSS tokių ambicijų neturi, tai jie prieina išvados, kad skautai yra antraeilė, menkavertė jaunimo organizacija. Tuo tarpu, yra faktas, kad tarp ideologijų ir politinių programų jokio esminio ryšio nėra. Ideologija apima žmogaus metafizinius įsitikinimus, politinė programa - valstybės reikalų tvarkymą. Tiesa, mūsų partijos turi ideologinį pagrindą, bet tai nereiškia, kad kiekviena politinė partija privalo turėti tam tikrą ideologiją. Pvz. Amerikoje respublikonų ir demokratų, Anglijoje konservatorių ir darbiečių partijos vargu ar turi koki ideologinį atspalvį. Ten gali būti ir tikintis socialistas ir netikintis konservatorius. Ir Europoje daugelis partijų atsisako ideologinio pagrindo, kai kuriose valstybėse socialistai atsisako Markso istorinio materializmo.

3. Skautų dalyvavimas partijose.

Gyvenimas verčia kiekvieną suaugusį asmenį, taigi ir suaugusį skautą domėtis politiniais klausimais. Tam paprasčiausias būdas - nors ir ne vienintelis - dalyvauti kokioje nors politinėje partijoje. Nors LSS su partijomis nieko bendro neturi, bet ji savo nariams nedraudžia partijose dalyvauti. Kyla klausimas 1) ar visose partijose skautams tinka būti, 2) ar skautai praktiškai linke dėtis į mūsų dabartines partijas. Mes nežinome kokios partijos bus būsimojoje Lietuvoje: ar išsilaikys iki šiol buvusios, ar jų vietoje atsiras naujos, ar jos bus ideologinės, ar ne. Taip pat nežinome kokioje šalyje kuris mūsų ilgesniam ar trumpesniam laikui įsikurs, kokios šalies politiniame gyvenime turės progos dalyvauti. Tačiau ne kiekvienos partijos nariu skautas galės būti nenusidėdamas skautybei. Skautas gali dalyvauti visose partijose, kurios nėra priešingos skautybei. Suprantama, tai liečia tik ideologines partijas. Dalyvavimas neideologinėse partijose skautui negali būti varžomas. Iš ideologinių partijų skautas reikalauja, kad jos nepažeistų nė vieno skautiškosios ideologijos principų: Dievo, Tėvynės ir Artimų.

Matome, kad skautui pasirinkimas yra labai platus, nes partijų, kurios išakmiai neigtų ir Tėvynę ir Artimą praktiškai tėra nedaug. Nežiurint to, daugeliui senų skautų partijos lieka kažkuo svetimu. Nė į vieną jų jie "neįtelpa". Žymi mūsų tautos (taip pat ir kitų) dalis nestoja į partijas ne dėl savo pasyvumo ar nesidomėjimo politika, bet vyriausiai dėl to, kad ir jie negali tilpti esamose partijose.

Jei partija turi tam tikrą ideologiją, tai jos politinė, socialinė, ekonominė ir t.t. programa savaime atsiduria antroje vietoje. Tuo tarpu skautas jau turi savo - skautišką ideologiją. Partijos ideologija, kad išakmiai ir neprieštaraudama skautiškajai, visad nuo jos skirsis, vienur mažiau, kitur daugiau. Tokiu būdu, norėdamas įstoti partijon, skautas turės išgyventi sąžines konfliktą, turėdamas pa-

sirinkti viena iš dviejų, kad ir neprieštaraujančių, bet skirtingų ideologijų. Tatai, be abejo, daugelį skautų sustabdo nuo dėjimosi su partijomis.

Skautui įprastas požiūris į Tėvynę ir Tautą, kaip į visumą. Šitas sintetinis požiūris sunkiai suderinamas su partijomis, kurios atstovauja kaip tik tautiečių diferencijacijai, lengvai vedančiai į susiskaldymą.

Partinė drausmė kartais priverčia partietį pasisakyti priešingai savo įsitikinimams, kad tik nenukryptų nuo partijos linijos. Net parlamentų nariai, jokių mandatų nevaržomi, dažnai turi balsuoti taip, kaip jų lyderis įsako. Nuoširdumo ir tiesumo dvasioje išauklėtam skautui šitoks savęs pančiojimas yra svetimas ir sunkiai tepakeliamas.

Gausių partijų vaidmuo parlamentariniame režime, koks buvo ir Lietuvoje iki 1926 m. gruodžio 17 d., sudaro paslaptingas ir neatšakingas pajėgas, sunkiai piliečių paveikiamas, nuo kurių užkulisinių derybų ir kombinacijų priklauso krašto likimas. Vaizdas jau yra skirtingas kur tėra dvi partijos arba kur nuosekliai pravestas funkcionalinis valdžios paskirstymas. (Vyriausybė parlamento nepriklausoma).

Štai keletas priežasčių, kodėl daugelis skautų netelpa į jokią partiją, nežiūrint gan didelio pasirinkimo.

Tie skautai, kurie, nežiūrint savo susidomėjimo politika, netelpa į bet kokią partiją, turi dvi išeitis: arba steigti naują, skautišką partiją, arba dalyvauti politiniame gyvenime nepriklausomai nuo veikiančių partijų. "Skautiška" partija iš esmės yra nesąmonė. Išvadoje, lieka antra galimybė: - politikoje pasireikšti ne per partijas. Tegul kiekvienas asmeniniai apsisprendžia, kuri kelią tam pasirinkti. Tas lengva, ypač dabar, tremtyje, kur politika gali būti tik viena, bendra visiems lietuviams.

4. Skautiška dvasia politikoje.

Velionis Baden-Powellis, atidarydamas tartautinį skautų vyčių saskrydį Irzaro (Švedijoje) 1935 m., savo kalboje į susirinkusius iš vis pasaulio jaunuolius, pareiškė (cituoju iš atminties): "Tartautinė politika vedama neskautiškoje dvasioje. Jei ji būtų skautiškoje dvasioje vedama, pasauliui negrėstu naujo karo pavojus."

Taigi, matome, kad B.P. pats iškėlė skautiškos dvasios reikalingumą.

AUSTRALIJOS LIETUVIO Administracija

p r i m e n a, kad jau laikas pratęsti prenumeratą sekančiam šių metų pusmečiui, kad nebūtų sutrukdytas AUSTRALIJOS LIETUVIO siuntinėjimas.

gumą politikoje. Ką jis kalbėjo apie tartautinę politiką, tas pats tinka ir tautinei politikai - vienur varžosi tautos, kitur partijos, ir skautiškoji dvasia reikalinga, kad tos varžybos neišsigimtu į neleistiną formą kovą: karą tartautinėje, rietenas vidaus plotmėje.

Aišku, ką B.P. turėjo galvoje, kalbėdamas apie skautiška dvasia. Juk varžybos nesvetimos ir skautams, reikalui esant nesvetima skautams ir kova. Tačiau tikras skautas ir kovodamas atsimena, kad ne visos priemonės yra leidžiamos, jog kova yra garbinga ir negarbinga, jog verčiau garbingai pralaimėti, nei negarbingai laimėti. Garbingumas, riteriškumas, broliškumas, artimo meilė, tai skautui privalomos savybės, kurių užmiršti jis neturi teisės nei savo varžovo, nei savo paties akyvaizdoje.

Garbingumas ir riteriškumas yra paveldėti iš viduramžių, mums tas tradicijas atstovauja Kęstutis. Ir viduramžiams pasibaigus tos tradicijos dar buvo puoselėjamos dar ilgą laiką, kol pagaliau, įvairių revoliucijų dėka jos išnyko iš pradžių iš vieš, o vėliau ir iš privataus gyvenimo. Baden-Powellis skautybę laikė riterišku renesansu, su reformomis pritaikintu XX amžiui, bet savo turiniu nesiskiriančiu nuo anos riterių gadynės. Riteriškumas verčia pripažinti, jog esama vertybių brangesnių už gyvybę.

Įgyvendinus B.P. mintį - perkelti skautiškąją broliškumą ir riteriškumą į politiką - pasikeistų visas tarpatutinis ir politinis gyvenimas. Tačiau ar tai įmanoma? Ir šitas idealas, kaip ir kiekvienas idealas nėra ir nebus pasiekiamas. Didelis laimėjimas būtų kaip galima arčiau prie to priartėti. Iniciatyv. politiką suskautinti turėtų imtis didelių tautų skautai.

Kas kita vidaus politikoje. Čia akcija galėtų būti pradėta. Politikoje dalyvaujantieji, tiek partiniai, tiek neįtelpantieji skautai galėtų imtis iniciatyvos. Šitokie skautų politikų žygiai, dabar pradėti, galėtų atnešti palaimingų vaisių vidaus politiniam gyvenimui po išsilaisvinimo.

Mano temos daugelis punktų čia lieka nepaliesta. Svarbiausias jų - atskirų polit. partijų ir jų parapartinių organizacijų požiūris į skautus.

Šito klausimo sąmoningai neliečiau, norėjau čia tik duoti keletą grynai teoretinių samprotavimų, neliesdamas konkrečių reikalų.

Norėčiau tikėti, kad čia išdėstytos mintys atitinka daugumos vyresniųjų skautų, ypač "neįtelpusių" galvojimą.

"Aš dažnai pagalvoju, kad šitas pasaulis būtų tikrai dangiškas, jeigu mes su savo artimu visuomet elgtumėmės taip švelniai, kaip su savo šunimi", - A l b e r t G u e r a r d.

Vienas iš tukstančių...

Anonimus šio rasinio autorius sprendžia idomią ir šiandieną dažnai - tiesioginiai ar netiesioginiai - išskylančią problemą. Rašinys parašytas populiariu stiliumi, lygiai kaip populiarius australinis žurnaliukas "Cavalcade", kuriame šio rasinio originalas (A POW's Dark Passage) tilpo. -Vert.

Mano pasakojimas prasideda Kretos saloje, 1941-jų metų gegužės mn.21-ją dieną. Tačiau tai nėra karo istorija. Bet šis pasakojimas liėbia a nē mane vieną, o šimtus vyrų, buvusių ir dar dabar tebeesančių belaisvėje, kurių išpūdžiai ir pergyvenimai visiškai atmintina manuosius.

Aš niekad nesitikėjau rašyti šitokią pasakojimą. Niekados. Prieš patekdamas į armiją buvau dailininku. Vienu is daugelio tų, kurie nešioja sandalus, plačius švarkus bei kelnes ir turi vilties, kada nors susilaukti užaugant barzdos... Aš ir dabar esu dailininkas, likimo, o gal ir Dievo malonės dėka. Nedaug trūko, kad aš būčiau pasidaręs psichopatu... Pagaliau, tai juk lengviau, kaip išlikti dailininku.

Pradėsiu, jei leisite, nuo pat pradžių. Į armiją patekau 27 metų amžiaus. Karo belaisvėje išbuvau ištisus keturis metus be 21 dienos. Ir atrodo, kad per tuos metus mane jausmų pasaulis visiškai neberegavo į mane supančią aplinką. Į įvykius, kurie anksčiau mane būtų iš pagrindų sukrėtę, žiūrėjau, kaip į paprasčiausius, kasdieninius įvykius. Aš iš prigimties nesu karys. Kaip menininkas aš troškau kūrybos, visas mane supantis gyvenimas tebuvo lėtas griovimas, žudymas, naikinimas...

Kažkada buvau idealistas... belaisvėje pastebėjau, kad nuolatinis badavimas ir nenormalus lytinis gyvenimas yra tikrai blogos sąlygos idealizmui ugdyti ar bent palaikyti. Kai kartą pamačiau vieną iš belaisvių įkritusį į sriubos katilą, buvau vienas iš nedaugelio, kurie nemėgino šaukštais gramdyti sriubos nuo jo rūbų. Šis įvykis man parodė, kokią sugyvuėjimo laipsnį mano draugai jau buvę pasiekę.

Kaip seržantas nebuvau verčiamas dirbti. Per dideles pastangas susiradau reikalingos darbui medžiagos ir galėjau mėginti tapyti. Tačiau su pamišėlišku užsidegimu, visai laisvai, išleisdamas į eksperimentus, ieškodamas naujų formų ir naujų kelių. Ir dabar tebetikiu, kad anie mano paveikslai yra geri, bet šiandieną į juos žiūrėdamas matau tą tuštumą, niekingumą, o gal tai tas nykus nevirties atspindys. Kompozicijos ir technikos atžvilgiu, tai buvo pradedančios pakrikti samonės vaisiai.

Pagaliau - vėl buvau laisvas. Laisvas, nes galėjau nekliudomas eiti kur man patiko. Iš keletos pirmųjų laisvės mėnesių labiausiai įstrigo šešios savaitės Londone, kada stengiausi pavyti ir susigrąžinti anuos keturis savo gyvenimo metus. Prisimenu, kaip malonu buvo būriuoti upėje arba autobusais ar tramvajais išvažiuoti į užmiestį,

vien tik dėl to, kad dar labiau patikėti savo laisve.

Tačiau nei fizinės nei dvasinės laisvės nebejaučiau. Mano pasaulis buvo dingęs. Žmonių veiduose nebemačiau žmoniškumo, ir mano buvę draugai dailininkai nebedėvėjo sandalų ir plačių švarkų. Jie puošėsi elegantiškais kostiumais ir panešėjo į pasiturinčius biznierių.

Aš mėginau parduoti savo paveikslus. Netrukus pastebėjau, kad žmonės iš manęs tenorū gauti baldų projektus arba simpatišku vaikiškūčių atvaizdus, kurie valgo tokios ir tokios firmos iš anksto pagamintą pusryčių košelę...

Aš vis labiau pradėjau neapkęsti žmonių. Tai buvo gyvuliai. Jie nenorėjo nė vieno mano paveikslo, o aš nenorėjau jų pačių, tų sugyvuėjusių žmonių.

Atsidūriau kritiškoje būklėje, kuri buvo dar kritiškesnė dėl mano 700 svarų, kurie susirinko iš seržanto algos belaisvės metu. Pradėjau išleidinėti pinigus. Ne maistui ar rūbams, bet kad pabėgus nuo žmonių, kurių neapkenčiau. Trumpai kalbant, juos pragerdavau.

Aš negalėjau įsivaizduoti, kad buvau atsilikęs komerciniame mene ir kad tapyboje buvau nukrypęs visai kita linkme. Keli metai laisvos, eksperimentinės tapybos padarė mano kūrybą praktiškai nepritaikomą ir nebepriimtina. Aš, žinoma, didžiavausi mintimi, kad niekad nesiešiu į kompromisą su tuo "komercializmu", bet... kai mano pinigai išseko, aš sutikau priimti keletos žymesnių klientų užsakymus.

Per vienus metus išleidau 1500 svarų. Išleidau taip, kaip man patikdavo. Paprastai gerdavau vienas, jei neatsirasdavo kas nors pasirošęs įtikėti, kad žmonės yra gyvuliai.

Turėdamas 32 metus buvau visiškai smukęs. Dar blogiau - nebeturėjau pinigų.

Kiti dailininkai mane įtikinėjo, kad pradėjęs tapyti komerciniams tikslams galėčiau neblogai uždirbti. Aš palenkiau savo išdidumą ir priėmiau daugiau užsakymų, bet gautais čekiais pasinaudojo barų savininkai.

Žmonės, su kuriais aš gerdavau, kartais būdavo aiškūs alkoholikai. Aš taip toli dar nebuvo nuėjęs. Matydamas jų drebančias rankas ir stebėdamas jų nuotaikas, besikeičiančias iš desperacijos į didžiausią dvasinį pakilimą - labai kentėjau. Nes jie man priminė mane... Tokiais atvejais aš norėdavau nebegerti, bet žinojau, kad jausčiaus dar nelaimingesnis... ir taip aš vis dar buvau belaisviu, savo paties belaisviu.

Vieną vakarą nuėjau į svečius. Žmonės, kurie mane kvietė, kadaise buvo mano draugais. Ne dėl to tenėjau. Būčiau ejęs jeigu jie būtų valkatos. Žinojau, kad ten turėsiu progos pasigerti. O gal aš ir ilgėjau si tų žmonių draugijos, su kuriais aš tyčia buvau nutraukęs visus ryšius.

Buvau įsitikinęs, kad toje draugijoje visi žmonės, lygiai kaip ir aš, yra gyvuliai. Staiga pats pasidariau biauresnis už juos. Aš smogiau žmogui. Tai buvo vienas iš keletos atsitikimų mano gyvenime, kad aš taip smarkiai pajutau, net neapykantą kitam žmogui... bet šį kartą aš mušiau žmogų.

Tuojuo palikau šeimininkų namus. Tą naktį prasidėjo savęs ieškojimas.

Saves tokio, koks aš esu ir koks turėjau būti.

Sekantį rytą parašiau pasiteisinimo ir atsiprašymo laišką. Gyvenimas mane buvo pamokęs, kad žmogaus nužudymas ar sužeidimas kare dar galėjo būti pateisinamas, bet ... mušti žmogų iš pykčio? Be rimtos priežasties?

Tas įvykis mane neapsakomai sukrėtė. Ištįsą savaitę niekur neėjau ir nesusitikinėjau su žmonėmis. Dirbau. Dirbau lygiai taip karštligiškai, kaip belaisvių stovykloje. Mėginau dabar tapyti kitaip. Stengiausi nebematyti gyvulio žmoguje.

Ar čia prasideda mano atgimimas? Nežinau. Tik dabar pamačiau koks nelaimingas buvau pastaraisiais metais, nors tada save ir itikinėjau, kad esu laimingesnis už kitus.

Tai nebuvo lengvi metai. Sugadinau savo reputaciją. Atbaidžiau ir erzinau klientus.

Laimė - o gal taip buvo lemta - sutikau merginą. Ji buvo dailininkė ir mes turėjome begales bendrų kalbų. Svarbiausia: ji nemėgino mane tvarkyti. Jai buvo visvien, jei aš eidavau į barą išgerti... tad - gerimas man pasidarė visiškai nebesvarbus. Kai aš gerokai pavėluodavau į mūsų pasimatymus - ji juokdavosi, ir aš ... nebesivėluodavau. Jos reikalavimai buvo maži ir aš pastebėjau einas tuo keliu, kuriuo ji norėjo ir kuriuo aš pats norėjau eiti. Visada norėjau...

Dabar daug kas pasikeitė. Malonu turėti keletą gerų pažįstamų ir su jais kartais paplepėti.. Nusipirkau porą išėiginių kostiumų ir nebejaučiau palinkimo auginti barzdos, nors ji man jau auga. Pardavinėjau savo paveikslus, o daugiausia pajamų duoda komercinė tapyba. Jei kam reikia simpatiško vaikiukščio atvaizdo, valgančio tokios ir tokios firmos pagamintos (geriausios pasaulyje) pusryčių košelės - aš jo patarNAVIMAMS. Žinoma, už tam tikrą atlyginimą.

Norit su manimi išgerti? Kodėl ne. Susitiksime bare truputį po penkių - tai bus pirmutinis mano šios dienos stiklas. Nesitikėkite, kad užtruksiu su jumis ilgiau kaip be penkiolikos šešios. Vakar vakare aš su draugais bare išbuvau ligi septynių. Grįžęs namo radau žmona besiekiančią telefono ragelio, pasiteirauti ligoninėse ar mano siaubingai suplėšytas kūnas nebuvo atsitiktinai atvežtas.

Esu žmogus su nusistovėjusiais papročiais. Rodos, įėjau į vėžes ir nepasakysiu, kad man tai nepatiktų. Jei būčiau kitoks, nerašinėčiau istorijų, tokių kaip ši.

MUZIKOS MYLETOJAS yra žmogus, kuris vonios kambaryje išgirdęs dainuojant sopraną, prie rakto sklylutės prikiša a u š i.

REKLAMA LONDONO KRAUTUVĖJE: "Mūsų šilkiniai apatiniai rūbai yra geriausi. Gražios moterys nieko kito nedėvi."?

SIELVARTO NAKTU. ETIUDAI

Juozas Mikštas

i l i u z i j a

Ir vėl mane tu aplankai,
Vėl džiugini neramią širdį.
Nerūpestingi, kaip vaikai,
Vėl vienas kito žodžius girdim.

Prie lūpų glaudžiasi - jaučiu -
Svelnus ir mielas tavo skruostas.
Sakai: - "Kely naujų vilčių
Apleisim svetimuosius uostus".

Naktis už lango įstabi
Akim sidabro mus pasiekia...
Tačiau tu vėl kažkur skubi,
Vėl vienišą mane palieki.

Grakščiai pamoji, kaip andai,
Sudiev man laikina, reikšminga.
O priesaikos, o pažadai,
Ir vėl jautriai į širdį sminga.

.....
Kokia beširdė tu esi,
Skaudaus gyvenimo tikrove!
Iliuziją užtemdžiusi,
Svajonių rūmą vėl sugriovei.

š i r d i s

Nyki ir baisi vienuma
Sprogdina pabudusio kambario sienas.
Širdis, ilgesy alypdama,
Aprauda naktis mėnesienas.

Ir veržiasi, bėga iš čia,
Į šiaurę, kur džiaugsmas andai jai šypsojos,
Bet vėl ją pagrobia kančia,
Beprotišką kelią pastojus.

Vėl kupinas šis kambarys
Gūdžios vienumos, begalinio laukimo.
Tik beldžia, tik varsto duris
Tie patys vis prisiminimai.

Aš mylėjau ir myliu Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė,
mano džiaugsmas ir pasididžiavimas.

V a i ž g a n t a s

Be tėvynės negaliu sušilti
svetimojo židinio liepsna.

K. B r a d ū n a s

Parduotoji Lenkija

LENKIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS PROGA

Rašo K. Pelėkis

Įta Reta tautų pasaulyje, kurios už savo nepriklausomybę būtų tiek daug kovojusios ir tiek daug gyvybių sudėjusios, kaip lenkai, kurie gegužės 3 d. švenčia savo nepriklausomybės dieną. Nuo XVIII amžiaus galo ši tauta, kaip ir lietuviai, savo istoriją terašė krauju, kurio tiek daug išliejo nepriklausomybę prarasdami ir vėliau, per visą eilę sukilimų, maištų, nepriklausomybės kovų metu, pagaliau, pastaraisiais metais, ginant savo ir kitus kraštus. Į savo laisvės vėliavą isirašė kova už "garbę ir tėvynę", lenkai, šio tikslo siekdami, sumokėjo aukščiausią kraujo kainą. Del šių dviejų dalykų, vakariečių remiami (deja, tik pažadais), pirmieji didvyriškai ginklu pasipriešino hitlerinei Vokietijai tuo metu, kai didžiosios valstybės jai pataikavo. Tiesa, garbę jie apgynė, bet tėvynės neteko: 1939 m. rudenį Lenkija susilaukė ketvirtojo padalinimo tarp Stalino SSSR ir naciškosios Vokietijos. Čia ir prasidėjo ilgametė Lenkijos tragedija, daug kur nežinanti saulygios. Tuo pačiu metu milijonai lenkų buvo išvaryti į sovietinį ir naciškąjį pragarą.

Kai vyko antrasis pasaulinis karas, lenkų tremtinių karių buvo galima rasti visur, ypač pačiose pavojingiausiose fronto linijose. Fronte juos naikino hitlerinės Vokietijos šarvuočiai, užfrontėje, dirbančius vok. karo fabrikuose - vakarinių ir rytinių sąjungininkų bombos. Šias eilutes rasančiam dar tebestovi akyse baisūs vaizdai viename Vokietijos fabrike po bombardavimo: nutrauktos rankos, kojos, galvos.. Tai buvo lenkai, kurie prievarta ilgino senai nacių pralošto karo dienas. Rusai išnaudojo lenkus tose fronto linijose, kur jie patys nieko nebegalėjo padaryti. Ne kitaip buvo ir vakaruose: Afrikoje lenkų divizijos buvo pastatytos prieš didžiausią Hitlerio karo žvaigždę - maršalą Romelį. Italijoje lenkai gynė nuo vokiečių pačias pavojingiausias sąjungininkų pozicijas. Lenkų pėstininkai, lakūnai, grenadieriai ir motorizuoti daliniai kovėsi Olandijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje. Kiek daug kraujo praliejo lenkai šio karo audrose už savo ir svetimus reikalus, galima spręsti iš kai kurių pačių lenkų, jų globėjų, ar netgi iš pačių priešų pranešimų, kuriuose sakoma, kad po kai kurių labai svarbių karinių operacijų kai kuriose kuopose liko tiktai po keletą karių. Daugelis lenkų karių karo metu buvo apdovanoti aukštais sąjungininkų pasižymėjimo ženklais, kryžiais, bet dar didesnis jų skaičius gavo medinius kryžius...

Tais pergales metais, kai mes dar tikėjome esant teisybę pasaulyje, su pagarba minėjome lenkų tautos karius, sakydami, kad jiems tikrai bus duota laisvė - per daug jau aukšta kainą ją buvo nusipirkę.

Deja, pasaulis dar nėra išmokęs vertinti svetimą, kad ir už jo reikalus išlietą kraują. Didžiausiam dorų žmonių nustekiniui, Lenkija, prieš jos pačios norą, buvo atiduota bolševizmui. Maža to, vakariniai sąjungininkai greitai ir vieningai pripažino net patį Lenki-

Jos okupacijos faktą ir smurto bei apgaulės būdu bolševikų sudaryta „vyriausybę“. Vyrai, karo metu vadovavę Lenkijos rezistencijai ir už Vakarų interesus paaukoję milijonus gyvybių, buvo išduoti. Nenuostabu tad, kad ir šiandieninėje Lenkijoje, kur visu smarkumu vykdomas teroras, gyventojų deportacijos, maskolišku dvarų - kolchozų steigimas, kur lenkų patriotų kalėjimuose kelis kartus daugiau, kaip ten yra vietų, sėdi vakarų valstybių pasiuntiniai. Tikrieji Lenkijos vadai arba bolševikų suimti, arba beprasmiškai leidžia savo dienas tremtyje, visų užmiršti, it bereikalingos senos citrinos, kada iš jų išspaus-ti paskutiniai syvai... Jų, kaip ir visos tautos, skausmas gilus, ver-čiaus kitus susimąstyti dėl tos tautos likimo. Jie tebenešioja savyje didžiulę neapykantą naciams, sunaikinusiems milijonus lenkų, ypač in-teligentų, bolševikams - planingai fiziškai dar ir šiandieną naikintiems lenkų tautą. Deja, jų širdyse auga ne kuo nemažesnė neapy-kanta ir tiems, kurie juos šiam baisiam likimui nekartą išdavė.

Mes, lietuviai, neremiame lenkų imperialistų grupės siekimų, at-kurti Lenkiją svetimų žemių sąskaita rytuose ir vakaruose, bet visa-da pripažįstame šiai tautai teisę laisvai gyventi savo entnografinė-se ribose, kuriose darbtūs jos žmonės kurtų sau gerbūvį, nebūdami pirkimo - pardavimo ar kieno nors nuolaidumo politikos mainų objektu. Kaip Lenkijos tragedijos pirmojo veiksmo pabaigoje, 1939 metais, ne-sidžiaugėme mes jos baisiu likimu, netgi nepasiimdami tai, kas mums teisėtai priklausė - savo sostinės, taip ir dabar, gal būt, jos lais-vės ryto išvakarėse, su didžiausiu širdies skausmu užjaučiame jos ir jos vaikų sunkią dalį...

Lenkija savo istorijoje drauge su mumis ir viena atskirai pergyve-no daug sunkių momentų. Tikime, kad savo sūnų kraujo auką pergyvens ir dabartinius sunkumus. Šventai tikime tad, kad kelsis nepriklau-soma Lenkija, nuoširdi kaimynė mūsų tautos, kelsis geriau pažinusi savo draugus ir priešus, daug ko pasimokiusi ir iš savo pačios klai-dų.

Lenkiją prikels jos pačios vaikų žygiai ir kovos.

Karta trys šunys išėjo į pasaulį laimės ieškoti. Tai buvo anglių buldogas, prancūzų pudlius ir rusų vilkas. Eidami šnekėjosi.-

- Kaip gi tau sekėsi gyventi Anglijoje?- klausia pudlius buldogo.
- Ach, nepergeriausiai. Tiesa, tikro bado niekad nemačiau, bet vis tos kortelės ir kortelės... O kaip ten jusu Prancūzijoje?
- Žinai, nekas ir pas mus. Wokiečių okupacijos metu visokius erza-cus tegaudavau, dabar nors ir yra mėsos, tai tik pauostyti. Bet kaip gi tau, Vilke, sekėsi Rusijoje?
- O, pas mus partija ir vyriausybė rūpinasi, kad visko pakaktų...
- Tad ko gi tu išėjai į pasaulį laimės ieškoti?
- Taigi, kad kartais norisi ir paloti.

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

I Š S I U S T O S K N Y G O S

Lietuviškai-angliški žodynai iš-
siųsti šiems asmenims - reg.V.26:

J.Čižauskas, J.Matijauskaitė, A. Olšauskas, L.Karmazinas, Alg.Dunda, A. Bajorūnas, St.Gendrenas (2 egz.), J. Plestys, S. Povilaitis, N. Butkūnas, M. Kartonas, L. Jaronis (3 egz.), Vikt. Baltutis (5 egz.), P. Kecorius (2 egz.), V. Augūnas, Vl. Morkys, J. Norkūnas, P. Vaičius, Juratė Augustauskaitė, S. Adomaitis (3 egz.), J. Metrikis, V. Balsevičius, L. Pukys, Vl. Končius, S. Dabkus, A. Bačiulis, J. Antanaitis, K. Puidokas (2 egz.), J. Vasiliauskas, St. Ambrazas, J. Kemežienė, G. Pečiulevičius, Br. Stankevičius, J. Merkevičius, P. Kėželis, N. Butkus, P. Užubalis, A. Baškys, P. Stelmokas, A. Lokys, V. Abukevičius, A. Miliūnas, K. Grabauskas, L. Liešis, C. Dubinskas (2 egz.), K. Kuniutis, S. Talanskas, K. Šaulys, B. Balsevičius, J. Dočkus (2 egz.), V. Bukevičius, E. Valaitis, A. Lisajus (2 egz.), L. Leknys, E. Tapauskas, K. Bušermanas, O. Velioniškytė.

Gegužės 27 dieną:

Kazys Nicys, Aleks. Gružauskas, J. Česaitis.

Gegužės 28 dieną:

Juoz. Stakišaitis, Leon. Garbaliuskas.

K I T O S K N Y G O S.

Gegužės 26 dieną:

J. Glebauskui - Anglų kalbos skaitymai;
B. Stankevičiui - Raganius;
L. Garbaliuskui - Raganius;
L. Liesiui - Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
Ald. Arminaitėi - Žirgeliai padebesiais;
P. Keželiui - Anglų kalbos skaity-

mai;

V. Sidabrai - Raganius, Tau, skiltininke, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
P. Užubaliui - Nulis ir begalybė, Anglų kalbos skaitymai, Gyvenamieji namai;
J. Šilainiui - Būk mums malonus;
K. Jurgaičiui - Anglų kalbos skaitymai, Liktūnas;
L. Jaroniui - Liktūnas;
S. Adomaičiui - Liktūnas;
K. Grabauskui - Anglų kalbos gramatika;
B. Kaminskui - Liktūnas, Tau, skiltininke;
J. Merkevičiui - Anglų kalbos skaitymai;
J. Plečkaičiui - Liktūnas, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas, Bhagavat Gita;
E. Grabytei - Liktūnas;
S. Grabytei - Anglų kalbos skaitymai, Liktūnas;
A. Šereliui - Algimantas II dal., Anglų kalbos skaitymai;
O. Matulionytei - Anglų kalbos skaitymai, Liktūnas;
V. Šablevičiui - Anglų kalbos skaitymai;
P. Bielskiui - Liktūnas, Anglų kalbos skaitymai, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
V. Šestokui - Bhagavat Gita;
V. Meiliūnui - Anglų kalbos skaitymai;
S. Ambrazui - Raganius, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas, Bhagavat Gita, Žirgonė ir Gailė, Tau, skiltininke;
A. Mickui - Anglų kalbos skaitymai, Bhagavat Gita.
Gegužės 27 dieną:
S. Talanskui - Anglų kalbos gramatika;
V. Palavikui - Anglų kalbos gramatika, Žirgeliai padebesiais;
J. Šilainiui - Žirgeliai padebe-

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

- siais;
- V. Vysniauskui - Anglų kalbos gramatika;
- Z. Sakalinskui - Būk mums malonus, Anglų kalbos gramatika;
- J. Penkaičiui - Anglų kalbos gramatika;
- J. Butkevičiui - Apversta valtis;
- J. Jovarauskui - Anglų kalbos gramatika;
- B. Ovsinskui - Anglų kalbos gramatika;
- J. Jasulaičiui - Anglų kalbos gramatika, 2 egz.;
- J. Paškauskui - Žirgeliai padebesiais;
- Z. Kurauskienei - Anglų kalbos gramatika;
- P. Valasinavičiui - Anglų kalbos skaitymai;
- P. Juodkai - Anglų kalbos gramatika;
- A. Kriščiūnai - Anglų kalbos gramatika;
- M. Lumpreikšui - Apversta valtis, Algimantas II dal.;
- M. Vitkauskaitėi - Žirgeliai padebesiais;
- Em. Jakavičiūtei - Apversta valtis;
- J. Bardauskui - Anglų kalbos gramatika;
- J. Dočkui - Anglų kalbos gramatika;
- Marcinkevičienei - Anglų kalbos skaitymai;
- B. Stankevičiui - Žirgeliai padebesiais;
- V. Žebrauskui - Apversta valtis;
- V. Bukevičiui - Anglų kalbos gramatika, Žirgeliai padebesiais;
- V. Baltučiui - Žirgeliai padebesiais;
- E. Valaičiui - Anglų kalbos gramatika, Apversta valtis;
- V. Malžinskui - Anglų kalbos gramatika;
- V. Morkiui - Bhagavad Gita;
- V. Činikui - Anglų k. gramatika;
- M. Januliui - Anglų k. gramatika;
- A. Karkonui - Anglų k. gramatika;
- E. Taparauskui - Anglų k. gramatika;
- L. Pukiui - Anglų k. gramatika;
- J. Merkevičiui - Raganius;
- K. Niciui - Anglų k. skaitymai, Apversta valtis;
- V. Aleksandravičiui - Gyvenamieji namai, Anglų kalbos skaitymai;
- V. Kondiui - Anglų k. skaitymai, Mūsų kalendorius 1949 m.;
- A. Navickui - Anglų k. skaitymai;
- A. Gurtaujai - Apversta valtis;
- J. Stakišaičiui - Apversta valtis, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
- M. Kocėnaitei - Raganius, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
- L. Jaroniui - Anglų k. skaitymai;
- B. Stankevičiui - Anglų k. skaitymai, Tauresnio žmoniškumo užtekejimas;
- A. Birškiui - Algimantas II dal.;
- F. Adomaičiui - Anglų k. skaitymai; Algimantas II dal.;
- V. Ribačiauskui - Raganius;
- P. Bienkevičiui - Žirgonė ir Gailė;
- J. Jovarauskui - Anglų kalbos skaitymai;
- L. Jaroniui - Anglų kalbos skaitymai 2 egz., Anglų kalbos gramatika 3 egz.;
- S. Talanskui - Apversta valtis, Anglų k. skaitymai;
- E. Taparauskui - Anglų kalbos skaitymai, Mūsų kalendorius 1949;
- A. Arminaitėi - Algimantas II d.;
- A. Kružui - Anglų k. gramatika;
- K. Grabauskui - Algimantas II dal. Atvirukų 3 st.;
- O.T. - Anglų k. gramatika;
- L. Liesiui - Žirgonė ir Gailė;
- K. Jurgaičiui - Anglų k. gramat.
- A. Navickui - Anglų kalbos gramatika;
- P. Kėželiui - Anglų k. gramatika;
- L. Stonikui - Anglų k. gramatika;
- B. Gavėnui - Anglų k. gramatika;
- R. Kinčinui - Anglų k. gramatika;
- V. Mažeikai - Anglų k. gramatika;
- P. Butkui - Anglų kalbos gramatika 2 egz.;
- A. Prašmutui - Anglų k. gramatika;

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

G. Pečiulevičiui - Anglų k. gramat.
J. Blažoniui - Anglų k. gramatika
V. Karosui - Anglų k. gramatika;
J. Sadauskui - Žirgeliai padebesiais;
A. Bacevičiui - Gyvenamieji namai;
A. Mickui - Anglų k. gramatika;
P. Gvaldai - Anglų k. gramatika;
L. Liesiui - Žirgeliai padebesiais
J. Matikovui - Anglų k. gramatika,
Žirgeliai padebesiais;
N. Butkūnui (Railton) - Gyvenamieji namai;
S. Dabkui - Anglų k. gramatika, Apversta valtis;
Vyt. Mažeikai - Apversta valtis;
B. Jasinskui - Anglų k. skaitymai;
L. Liesiui - Būk mums malonus;
P. Stelmokui - Anglų k. skaitymai;
S. Gendrenui - Anglų k. skaitymai,
Apversta valtis; Tauresnio žmoniškumo užtekėjimas, Žirgonė ir Gailė;
J. Stakišaičiui - Algimantas II d.
Myk. Petroniui - Doktoras Kripstukas pragare, Legendos apie ilgėsį;
B. ir J. Tamošiušams - Žirgeliai padebesiais.

Gegužės 28 d. išsiųsta:

Pijui Vaičiaiui - Metai (reg.);
J. Sadauskui - Metai (reg.);

Gegužės 30 d. išsiųsta:

Vinc. Ribačiauskui - Pragiedruliai I dalis;
V. Pleskūnui - Pragiedruliai I d.;
A. Jantauskui - Apversta valtis;
St. Ambrazui - Pragiedruliai I d.
Pov. Stelmokui - Mūsų kalendorius 1949 metams;
V. Dagiui - Mūsų kalendorius 1949
Pijui Vaičiaiui - Jaunuolio religija;
L. Liesiui - Jaunuolio religija;
P. Grudzinskui - Mūsų kalend. 1949
V. Augūnui - Jaunuolio kovos;
J. Merkevičiui - Mūsų kalend. 1949
G. Pečiulevičiui - Mūsų kalen. 1949
A. Janušauskui - Liet.-angl. žod. (reg.)

Gegužės 31 d. išsiųsta:

V. Melnikui - Gyvenamieji namai
P. Butkui - Lietuviškai-anglišką žodyną (reg.);
V. Vieraičiui - Liet-anglišką žodyną (reg.);
Kaz. Šauliui - Metai (reg.);
Sig. Adomaičiui - Metai (reg.);
Lietuvos albumai "Lithuania" išsiųsti sekantiems asmenims:

Beatričei (3 egz), Dr. Čeičiui (Marijai) (2 egz.), St. Tarožai, Br. Stankevičiui, Kaz. Šauliui, V. Vyšniauskui, Vyt. Palavikui, P. Keželiui, A. Navickui, K. Jurgaičiui, Alg. Kružui, J. Jovarauskui, Z. Sakalinskui, M. Lumpreikšui, P. Juodkai, P. Viktoravičiui, Petr. Valasinavičiui (1 egz., kitas bus išsiųstas vėliau), D. Turilai, Vyt. Donielai, J. Matijauskaitei, Sim. Povilaičiui, A. Undženui, Vincui Žebrauskui.

(Redakcija: Ši kartą gautas dar nedidelis albumų kiekis, todėl ne visi užsakymai galėjo būti patenkinti. Siųsta užsakymų eilės tvarka. Kelyje yra dar nemažas albumų kiekis. Bus patenkinti visi užsakymai, taip pat ir nauji).

B. Kaminskui - Jaunasis Socialdemokratas 4 ir 5 Nr Nr, Blaškomi lapai, Pragiedruliai II ir III dalys;
L. Jaroniui - Pragiedruliai III,
Sig. Adomaičiui - Socialdemokratija ir komunizmas, Pragiedruliai III d., Del laisvos Lietuvos

Birželio 1 d. išsiųsta:

Alg. Kružui - Lietuvių knyga tremtyje, Jaun. Socialdemokratas 4 ir 5 Nr Nr, Pragiedruliai III d., Bendras Darbas;
Vyt. Grudzinskui - Legendos apie ilgėsį, Pragiedruliai II d.;
P. Grudzinskui - Liet. angl. žodyn.

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS.

V. Sidabrai - Trys margi laiškai -
liai, Lapkričio naktys, Gintaras II
knygos, Pragiedruliai III d., N.
Aušra 2 egz., Tėvynės Sargas 2-3;
E. Duchauskui - Demokratinio so-
cializmo pradai, Socialdemokrati-
ja ir komunizmas.

Birželio 3 d. išsiųsta:

J. Šilainiui - Dienovidžio sūte-
mos;
J. Matikovui - Dienov. sūtemos;
Alg. Kružui - Dienovid. sūtemos;
Alg. Navakui - Liet.-angl. žodynas,
Pragiedruliai II ir III (reg.).

NAUJI KNYGŲ UŽSAKYMAI

Iki VI.3 d. gauti šie knygų už-
sakymai (su pinigais):

365. T. Ž.
366. P. Stuopys, Beechworth
367. R. M.
368. V. Gustainis, Wolsley
369. Myk. Petronis, Yallourn Nth
370. A. Gružauskas, Nannup
371. ~~NR~~
372. V. Melnikas, Salt Lahe
373. B. Kaminskas, Pt. Lincoln
374. L. Jaronis, Pimba

375. Sig. Adomaitis, Maffra
376. P. Grudzinskas, Melbourne
377. Vyt. Grudzinskas, Melbourne
378. Alg. Kružas, Woomera
379. Alb. Alyta
380. V. Sidabra, Heyfield
381. E. Duchauskas
382. Alg. Navakas, Leigh Creek
383. J. Dočkus
384. Pijus Vaičiaitis
385. St. Čibiras, Adelaide
- - - - -

NAUJI LIETUVIŲ KALBOS VADOVO PRENUMERATORIAI

86. J. Antanaitis, Yarrawonga
87. P. Bienkevičius, Cairn Curran
88. Alg. Bučinskas, Bonegilla

B. Kaminskas, Pt. Lincoln
Albertas Alyta, Woomera
91. Stasys Čibiras, Springbank

NAUJI LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO NARIAI

55. Liūga Henrikas 2/3
56. Gaška Eugenijus 2/6
57. Jakavičiūtė Ema 5/0
58. Vitkauskaitė Marija 5/0
59. Firinauskas Jonas 2/0
60. Pocius, Albinas 2/0
61. Metrikis, Justinas 2/0

62. Liesis Lionginas 2/0
63. Prānulis Ignas 2/0
64. Jurgutis Pol. 2/0
65. Alekna Vincas 2/0
66. Venclova Pranas 2/0
67. Čibiras Stasys 2/0
68. Maziliauskas Romas 3/0

Sekančiame mūsų laikraščio numeryje bus paskelbti LKF Australijoje
Apygardos Valdybai išrinkti korespondenciniu būdu nuostatai, kartu
ir LKF Organizacinio Komiteto apyskaitinis pranešimas.

Kviečiame ir kitus tautiečius, dar nesuskubusius įsirašyti LKF
nariais, šią pareigą atlikti. Metinis nario mokestis 2/0. Pareiški-
mus su 2 šil. siųsti: Mr. G. Žemkalnis, Maffra PO, Vic.

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

K N Y G O S R E D A K C I J O J E.

Žemiau išvardintas knygas siunčiame tuojau, gavę užsakymą su pinigais.

Šv.Sosto Delegatūros Vokietijoje leidiniai.

1. Kan. Dr.F.Bartkus - BŪK MUMS MALONUS. Maldaknygė, gražiai įrišta. Pavadinimas viršelyje aukso raidėmis.413 psl. . . 10/0
2. NAUJASIS TESTAMENTAS, vertė Juozapas Skvireckas. Gražiai įrišta, pavadinimas viršelyje aukso raidėmis.620 psl. . . . 10/0
3. Tihamer Toth - JAUNUOLIO KOVOS. 77 psl. 7/0
4. Tihamer Toth - JAUNUOLIO RELIGIJA. 115 psl. 7/0
5. Tihamer Toth - JAUNUOLIO MOKSLAS. 117 psl. 7/0
6. Tihamer Toth - JAUNUOLIO BŪDAS. 117 psl. 7/0

Šių knygų vertė moraliniu požiūriu yra nepaprasta. Jų autorius, Budapešto u-to profesorius, Tihamer Toth, miręs 1939 m.gegužės 5 d. - Kardinolas Minszenty, Vengrijos Primas (dabar bolševikų laikomas kalėjime) sudarė vyskupų komisiją paruošti Tihamer Toth kanonizacijos bylai (paskelbti šventuoju):

K i t o s k n y g o s

7. J. Kukanauza - ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA LIETUVIAMS. Teorija, apimanti 126 psl. ir praktinė dalis apimanti 66 psl. Geriausia priemonė mokintis anglų kalbai. 8/0
- 8.Petras Tarulis - ŽIRGELIAI PADEBESIAIS. Apsakos. 148 psl. 5/0
- 9.Nelė Mazalaitė - APVERSTA VALTIS. Novelės.199 psl.(turime nedidelį kiekį.Tikimės gauti daugiau). 5/0
- 10.Arthur Koestler - VIDUDIENIO SUTEMOS (arba Nulis ir begalybė). Romanas iš Sovietų Rusijos politinių užkulisių. 184 psl. 6/0
- 11.V. Krėvė - RAGANIUS. Prieškarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai. Leidinys gerame popieriuje. 191 psl. 8/0
12. R a g a n i u s - liuksusiniame popieriuje 16/0
- 13.Tumas - Vaižgantas - PRAGIEDRULIAI I dal. 160 psl. . . . 5/0
- 14.Tumas - Vaižgantas - Pragiedruliai, II dalis, 162 psl. . 5/0
- 15.Tumas - Vaižgantas - PRAGIEDRULIAI, III dalis,221 psl. . 6/3
- 16.Dr.Viktor Jungfer - LITAEIN - ANTLITZ EINES VOLKES.Puikūs vokiečių profesoriaus kūrinys apie Lietuvą. Kietais viršeliais. Gražios lietuviškos iliustracijos. Viršelių puošia lietuvaite tautiškuose drabužiuose. Išleista gerame popieriuje. "Patrios" leidinys. 341 psl. (turime nedidelį kiekį). 15/0
17. V.K. JONYNO MONOGRAFIJA. Režentacinis leidinys.Teks-

K i t o s k n y g o s
7. J. Kukanauza - ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA LIETUVIAMS. Teorija,

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

- tas anglų ir vokiečių kalbomis. (Tuo tarpu turime nedidelį kiekį, tikimės gauti daugiau) 12/6
18. NAUJOJI AUŠRA, literatūros žurnalas. 1949 m. Nr 2-3. Labai gerame popieriuje. Turiny: A. Tyruolis - Lietuvių literatūros atstovavimas visuotinės literatūros arenoje; R. Zoluba - Ar gyvena žmonės ant kitų planetų ir žvaigždžių; M. Paulauskas - Atomai, pasaulis ir absoliuti tiesa; Vincas Krėvė - Daina apie arą; ir kt. 2/6
19. DEL LAISVOS LIETUVOS. Rinkinys memorandumų ir raštų, raštų Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užsienyje gimininoms organizacijoms Lietuvos bylos reikalui. 36 psl. 1/0
20. Karl Kautzky - SOCIALDEMOKRATIJA IR KOMUNIZMAS. 47 psl. 1/6
21. DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, 66 psl. 1/6
22. JAUNASIS SOCIALDEMOKRATAS, žurnalas, 4 ir 5 Nr Nr, po 0/8
23. Vincas Jonikas - TRYS MARGI LAIŠKELIAI. Eilėraščiai. 80 psl. 3/0
24. Julius Kaupas - DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE. Pasakos vaikams ir suaugusiems. Premijuotos. 189 psl. 5/0
25. A. Giedrius. - TEVELIŲ PASAKOS, 57 psl. 2/0
26. Nelė Mazalaitė - LEGENDOS APIE ILGESĮ. Beletristika. 128 p. 5/0
27. Henrikas Nagys - LAPKRIČIO NAKTYS. Lyrika. 112 psl. 3/0
28. GINTARAS - literatūros žurnalas, II knygos. 64 psl. 2/6
29. DAILI SAULUTĖ. Piešinių knygelė vaikams 1/6
30. Vydūnas - BHAGAVAD GITA. Indų šventraščio vertimas. 152 psl. (Turime nedidelį kiekį) 2/0
31. Balė Voveraitė - ŽIRGONĖ IR GAILĖ. 3-jų dalių scenos pasaka jaunuoliams. Spalvotos iliustracijos. 38 psl. (Turime keletą egzempliorių) 1/0
32. TAU, SKILTININKE! Skiltininko vadovėlio konspektas. Sudarė sktn. E. Reikenis ir vyr. sktn. A. Krausas. 220 psl. (Turime keletą egzempliorių) 2/6
33. At. Kairys - BLAŠKOMI LAPAI. Eilėraščiai. 91 psl. 2/0
34. BENDRAS DARBAS, Lietuvių Tremtinių Amatininkų ir Darbininkų Prof. S-gos informacinis leidinys. 1949 m. vasaris - kovas 0/6
35. LIETUVIŲ KNYGA TREMTYJE, Knygų katalogas 1945-1948 m. 1/1
36. LIETUVIŠKAI - ANGLIŠKAS ŽODYNAS, V. Peteraičio. Siunčiamas tik anksčiau užsisakiusiems ir damokėjusiems 17 šil. kainos skirtumą. Nauji užsakymai tuo tarpu nepriimami. Laukiamas pranešimas apie išsiuntimą naujo kontingento.
37. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, prof. Skardžius ir kt. Galima užsiprenumeruoti 15/0

38. Inž. T. Okunis - GYVENAMIEJI NAMAI, didelio formato . . . 15/0
39. F. Neveravičius - DIENOVIDŽIO SŪTEMOS, Apysakos ir novelė. Išleido "Aistia" 1949 m., 187 psl. 6/3

PRANEŠAME, kad laikraščiu, išeinančiu Vokietijoje, užsakymų nepriimame. Norintieji užsisakyti siūčia tiesiog laikraščio administracijai 13 tarpt. pašto kuponų už vieną mėnesį (paprastu paštu).

AL Leidykla

K I T I S K E L B I M A I

P a d ė k o s l a i š k a s

Širdingai dėkojame p.p. Eugenijai, Jonui ir Aleksui

J A K O V L E V A M S

už tėvišką rūpinimąsi mūsų šeima atsiimant, savo lėšomis, iš skurdaus ir vargingo Vokietijos stovyklos gyvenimo. Taip pat už taip širdingą sutikimą Australijoje, visais reikmenimis bei nemokamai butu aprūpinimą.

Garbė tokiems žmonėms, kurie labai šiltai ir efektingai atjaučia Europos didžiosios katastrofos nekaltas aukas.

Nona, Pijus, Vytautas ir Laimutė
GRUDZINSKAI

Melbourne.

P A I E Š K O J I M A S

Stasė ir Viktorija G R I G E -
L Y T Ė S, iš Raseinių, prašo
atsiliepti Eduardą S ė ž e n ė
šiuo adresu: 361 Marie-Anne St.
Montreal 24, Que., Canada.

DĖMESIO FILATELISTAMS!

Noriu susirašyti su gyv. Australijoje filatelistais. Tiksla - pasikeitimas pašto ženklais.

Rašyti: Z. Raulinaitis, DETMOLD,
Wittjestr. 14, Germany, Brit. Z.

VEDYBINIS SKELBIMAS

Vedybų tikslu noriu susipažinti su lietuvaite, 20-30 m., R. katalike. Aš esu 27 m., vidutinio ūgio, sveikas, stiprus vyras. Į visus laiškus atsakysiu. Su pirmu laišku pageidaujama foto, kuri reikalaujant bus gražinta. Rašyti:

Mr. A. Schluogeruogys
Dept. of Works & Housing
Woomera, S.A.

REMKIME LIETUVIŠKĄ KULTŪRĄ -
RAŠYKIMĖS LIETUVIŲ K. FONDO NA-
RIAIS!

AID OVERSEAS, Inc., ATSTOVYBĖ AUSTRALIJOJE PRANEŠA:

Nuo gegužės 20 d. iki atskiro pranešimo prašome nesiusti siuntinių užsakymų. Ta pačia tvarka prašome užsisakyti betarpiškai per Bendrovės centrą tokiu adresu: AID OVERSEAS, Inc., 4851 So. Ashland Ave., Chicago 9, Ill., U.S.A. siunčiant - mažesnę pinigų sumą - Money orderiu.

Siuntinių pilną sąrašą galima gauti B-vės atstovybėje: Mr. Sig. Adomaitis, Maffra PO, Vic.

SKELBIMAI. PRANEŠIMAI. INFORMACIJOS

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

- E. ir K. N i c i a m s - Už paramą AL ačiū! Žodyną išsiuntėme.
- A. K a m i n s k u i - Tuo reikalu laiškas jau tilpo AL 11 Nr. Jūsų laiškas mums svarbus kaip informacija.
- J. A n t a n a i č i u i - Užsakius Lietuvių Kalbos vadovą ir užskaičius 20 šil. AL prenumeratai iki XII.31 d., dar liko ir AL paremti. Ačiū!
- P. V e n s k u i - AL gausite iki XII.31 d. Už Jūsų taip vertingą paramą AL - 20 šil. - nuoširdus ačiū!
- A. G r u ž a u s k u i - Už paramą AL ačiū! Žodynas išsiųstas. Lietu- vos albumų numatoma netrukus gauti daugiau. Visi užsakymai bus paten- kinti.
- J. S i p o l i u i - Prenumeratai iki XII.31 d. pratęsti pakako 18 šil. likusius gi laikome AL paremti. Ačiū!
- V. M e l n i k u i - Už paramą - 10 šil. - AL ačiū! "Gyv. namai" jau išsiųsti, Beržinskų žodyną užrašėme. Kai tik gausime - tuoj pat iš- siųsime.
- B. Kaminskui - "Lithuania" alb. netrukus gausime, yra kelyje. "Žmo- nės ant vieškelio" taip pat numatoma gauti. "Algimanto" tuo tarpu ne- turime. "Okupantų replėse" - užsakyta, tikimės gauti.
- L. J a r o n i u i - Už linkėjimus ačiū! Del "Minties" atsakyta laišk- u.
- St. D r u n g i l u i - Už Jūsų paramą AL tobulinti nuoširdus ačiū!
- J. D o č k u i - Siųstieji Jūsų pinigai, paminėti laiške, tikrai gau- ti. Liet.-angl. žodynas ir Anglų k. gramatika išsiųsti V.26 d., Lie- tuvių k. vadovas užprenumeruotas (eil. Nr 60) ir AL apmokėtas iki XII 31 d. Už gautus dabar pinigus išsiųsta "Daktaras Krištukas pragare" ir dar liko AL paremti. Ačiū!
- P. V a i č a i č i u i - Už paramą AL ačiū! Užsakytos knygos sulig galimybės bus rūpinamos.
- St. T a r o z a i - Už Jūsų paramą - 20 šil. - AL ačiū! Herlito Ang- liškai-lietuvišką žodyną tikimės gauti. Įrašėme Jūs kandidatų.
- V. K o n č i u i - Visi Jūsų damokėjimai yra visiškai tvarkoj. Liet. angl. žodynas jau išsiųstas V.26 d. Šis atsiustasis 1 sv. įrašytas Jū- sų sąskaiton ir už jį galite užsakyti mūsų skelbiamas knygas.
- P-lei A. R. - Už paramą AL - 22 šil. - nuoširdus ačiū!
- Ant. M i c k u i - Už 20 šil. paramą AL nuoširdžiai dėkojame.

V i s i e m s, mus parėmusiems, pranešame, kad Jūsų paramos dėka šis AL numeris išėina žymiai padidintas. Ir ateityje už paramą steng- simės atsisteisti didesniu laikraščiu. O mūsų bendradarbiai taip pat aktyviai dirba, ruošdami straipsnius ir kurdami poetinius kūrinus.

ZINIOS

LIETUVA

KRAŠTAS, KURIAME ŽMONĖS NEBEŽINO JUOKO

Bremene leidžiamas "Nordsee Zeitung" Nr.47 paskelbė kai kurių žinių apie dabartinį gyvenimą Pabaltijo kraštuose.

- Kai Vakaruose visi žmonės gražiai sau šventė Kalėdų šventes, Pabaltijo kraštuose apie pusę milijono žmonių buvo pasiūsta baisiam likimui į rytus - pradeda laikraštis. Toliau "NZ" pažymi, kad keletą dienų prieš šventes buvo vykdomos deportacijos, kurių metu iš Estijos ir Latvijos išgabenta 200.000 žmonių ir iš Lietuvos - 400.000. Tie, kurie dar liko, Kalėdas praleido kaip didžiausią gedulo dieną. Visi jau yra pasiruošę netiketam išvežimui. Lagaminas su džiovinta duona yra "geležinė maisto atsarga".

Laikraštis dar kartą patvirtina faktą, kad moterys, kurių vyrai yra pabėgę į Vakarus arba ištremti į Rytus, verčiamos apsivesti su rusais. Senosios jų vedybos paskelbtos negaliojančiomis. Kolonistai rusai, vedami Pabaltijo kraštų moteris, atsisako savo pavardžiu, priimdami žmonos pavardę. Nenuostabu tad, kad statistikos daviniuose jie visur figuruoja kaip lietuviai, latviai ar estai... Daugelis mergaičių stengiasi susituokti su vietiniais vyrais, kurių jau nedaug tėra.

Naujųjų bolševikų dvarų - kolchozų yra pristeigta labai daug. Tačiau savo gamybą jie labai nepajėgūs ir negali konkuruoti ne tik su privačiais ūkininkais, bet ir senaisiais dvarais. Į kolchozą paprastai yra sujungta apie 50 - 60 ūkių ir jis apima iki 1.000 ha žemės. Tokiame kolchoze tėra apie 100 galvijų ir labai mažas skaičius kiaulių bei avių.

Komunistų veikla nesumažinanti partizanų skaičiaus - vis nauji kovotojai - jos išitraukia į pagrindžio armiją. Latvijoje jie vadinasi "Miško broliais", Lietuvoje "Geležiniu Vilku". Patys rusai tokių kovotojų Lietuvoje priskaičiuoja 42.000, Latvijoje ir Estijoje kiek mažiau. -V.INDR.

LIETUVOJE ESAS IR LATVIU PARTIZANU ŠTABAS

Latvių spaudos žiniomis Pabaltijo kraštuose partizanų veikimas stipriausiai reiškiasi Lietuvoje. Čia esąs įkurtas ir latvių partizanų vyriausias štabas. Rusų daviniiais jungtiniam lietuvių-latvių štabui priklauso iki 42.000 partizanų.

GAUTA ŽINIŲ APIE LIETUVIUS TREMTINIUS SIBIRE

"Mūsų Kelias" paskeļbē p.M.B-kos patiekta žiniu pluošta, gautā iš lenkų profesoriaus K. Zinios, tiesa, senokos (iš 1942 m.), bet mums brangios.

Pagal ano lenko liudijimą, tuo metu Uralo priverčiamo darbo stovykloje, netoli Gary miestelio, Šošvos paupyje, vadinamajame "47 lag-punkte X otdelienija", buvę per 250 lietuvių iš pirmojo vežimo laiku, be to, 80 žydu iš Wilniaus ir Kauno. Minimos šios pavardės: prof.Pr. Dovidaitis, literatas Vytautas Biciūnas, buv.ministeris K.Jokantas, Papečkys, Endziulaitis, Vald.Carneckis, gen.Sutkus, Starkus (?), buv. Klaipėdos gubernatorius Kubilius, Valst.Kontr.valdininkas Zygelis, violenčelistas St.Zeglys, du broliai Pranaičiai, pulk.Bačkus, kap. Ignatavičius, Sakavičius, Karvelis, Pulkauninkas, Bložė, V.Čečeta, Tadas Alekna - Aleknavičius.

Mirtingumas stovykloje buvęs didelis (dezinterija, plaučių uždegimas, pelagra), gal kiek mažesnis lietuvių nei lenkų tarpe, nes lietuviai buvę jaunesni ir sunkumus lengviau pakėlę.

KAIP DABAR ATRODO WILNIUS

"Žiburių" 43 Nr. paskelbta žiniu apie dabartinį Vilnių ir gyvenimą Lietuvoje, kurias atvežė vienas vokiečių karo belaisvis.

Vilnius esąs jau perdėm atsistatęs. Neatstatoma tik toji vieta, kur yra buvęs žydu ghetto. Yra ir naujų pastatų. Gyvenimas iki 1947 m. rudens buvęs sotus. 1947 m. žiemą pradėję stigtį duonos. Vilniuje civiliai gyventojai gaudavę tokia baisia duoną, kad karo belaisvių gaunamoji buvusi tikras skanėstas. Dažnai galima buvo matyti išalkusių vaikų, renkančius gatvėje numestas plutas. Gyventojai labai apiplyšę. Aplamai, Vilnius esąs daugiau rusiškas nei lietuviškas miestas. Baisiausia Dievo rykštė esančios betgi deportacijos. Kas savaitę iš Wilniaus išeinąs bent vienas transportas išvežamųjų į Sibirą. Sirdį veriatis vaizdas matyti gatvėmis varomus vyrų, moterų ir vaikų būrius, užpakalyje surakintomis rankomis, kuriuos lydi stiprios enkavedistų sargybos su atkištais automatiniiais ginklais. Visu tautų ir luomų žmonių ten patenka. Daugiausia tai lietuviai, kurie tremiami ir naikinami be pasigailėjimo. Jų tarpe pasitaiko lenkų ir net naujai atvažiavusių rusų bei vokiečių belaisvių.

LIETUVIAI TREMIAMI I PATI KAMČATKOS PUSIASALI

Pagal gaunamas iš Lietuvos žinias, masinio Lietuvos gyventojų tremimo aukos patekusios net į pačią ryčiausią Rusijos užkampį - Kamčatkos pusiasalį. Ūkininkas Bratkus iš Tojainių kaimo parašęs iš ten laišką. Jo pranešimu ten statomi barakai, į kuriuos busiā atvežta ir daugiau žmonių iš Lietuvos.

- Visi jauni Lietuvos vyrai, nuo 20 metų amžiaus, vėl šaukiami karo tarnybai į raudonąją armiją. Didelė jų dalis, nenorėdama stoti į bolševikų kariuomenę, slapstosi. Taip pat gauta žiniu, kad Lietuvoje vykdoma arklių, vežimų ir pakinktu mobilizacija.

I LIETUVA IVEŽTA 100.000 BURLIOKU IŠ RUSIJOS

Švedijoje leidžiamas estų laikraštis "Valis Eesti" paskelbė vieno pabėgėlio pranešimą apie dabartinį gyvenimą Pabaltijo kraštuose. To esto pranešimu, ir anapus geležinės uždangos labai jaučiasi pasaulio pasidalinimas į dvi stovyklas. Apie tai visai aiškiai kalba ir rusų pareigūnai. Neslepama, kad teksia susidurti su kapitalistiniu pasauliu. Grižę tremtiniai, kurių dalis dar tebegyvena tėvyneje, pasakutiniu laiku suimti ir išvežti arba laikomi policijos priežūroje.

Taip pat teigiama, kad aplink Vilnių, 60 km. radijusu išgabenti visi lietuviai. 1948 metais iš vidurinės Rusijos į Lietuvą atgabenta 100.000 kolchoznikų, neskaitant jau gausių rusų tarnautojų.

WILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRE

"Tiesos" kovo mėn. 5 d. numeryje tūlas L. Staneika giriasi, kad "Operos ir baleto teatre numatyta dar šiame sezone eile atnaujinimų bei naujų pastatytų". Numatoma pastatyti Pakalnio baletas "Sužadėtinė", operas (Simkaus) "Kaimas prie dvaro", "Sevilijos kirpėjas", "Undinė". Minimi dirigentai M. Buksa, A. Kalinauskas, Ch. Potašinskis; operos solistai - Mažeika, Stasiūnas, Jasaitytė, Cėsas, Indra, St. So-deika, R. Siparis, Zaniauskaitė, Gutauskas (LTSR nusipelnęs artistas), Dagelytė ir kt.; baleto artistų - Kelbauskas, Juozapaitytė, Sabaliauskaitė, Kunavičius, Baravykas ir kt.

Kaip matome, nėra iš tikrųjų nei vieno naujo pastatymo, tik paprastai atnaujinimai su tais pačiais žmonėmis. Operoje, atrodo, tedirba porą naujų dirigentų.

 //////////////// L I E T U V I A I P A S A U L Y J E ////////////////

SILPNA EMIGRACIJA IŠ BRITŲ ZONOS

Kovo mėn. iš Britų zonos Wokietijoje išvyko 4.013 tremtinių, jų tarpe 261 lietuvis. Per tą laiką į Lietuvą repatrijavo 5 asmenys (klaidėdėčiai). Balandžio mėn. 1 d. Britų zonoje dar buvo 12.494 lietuviai.

10 ISAKYMU TREMTINIAMS

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Centro Komitetas neseniai paskelbė 10 isakymų tremtiniam:

1. Visada būti pavyzdingu lietuvių ir garbingai reprezentuoti lietuvių tautą.
2. Nesudaryti tautinių atžvilgiu mišrių šeimų, nes tai yra pati didžioji nutautėjimo priežastis.
3. Nedarkyti gimtosios kalbos svetimybėmis ir savo vaikus išmokyti gerai lietuviškai kalbėti.
4. Būtinai priklausyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenei.

5. Prenumeruoti bent viena lietuvišką laikraštį.
6. Aktyviai dalyvauti kovoje už Lietuvos laisvę.
7. Būti tolerantišku ir nesivaidyti su savo tautiečiais dėl menkniekiu, gerbti kitų įsitikinimus.
8. Atjausti ir gelbėti į vargą patekusius savo tautiečius.
9. Nepamiršti savo tėvynės ir, kai tik bus galima, grįžti, nors svetur ir geresnis gyvenimas būtų.
10. Savo jėgomis neįstengiant grįžti į tėvynę, šauktis P.L.Bendruomenės pagalbos.

SUSTOJO "LIETUVIŲ ŽODIS"

Gegužės 7 d. Britų zonos lietuvių savaitraštis "Lietuvių Žodis" išleido paskutinį numerį. Atsisveikinimo žodyje leidėjai pažymi, kad laikraštis turįs sustoti dėl lėšų stokos, nes dėl emigracijos ir pinigų stokos sumažėjęs prenumeratorių skaičius, nebeleidžia laikraščiu sudurti galą su galu. Laikraštis ėjo 2 metus ir 7 mėnesius. Savo laiku "LZ" Britų zonoje ir kitų lietuvių buvo labai skaitomas. Viso išėjo 135 numeriai. Paskutinis "LZ" redaktorius buvo Pr. Naujokaitis. Iki išvykdamas į Kanadą "LZ" redagavo J. Kardelis, kuris buvo subūres dideli bendradarbių būri.

MINISTERIS BALUTIS SUGRIŽO Į ANGLIJĄ

Gegužės 2 d. ministeris K. Balutis, Britų zonoje aplankęs per 20 stovyklų, sugrižo į Londoną. Jis tremtiniams pasakė daugelį jų dvasiškai stiprinančių žodžių ir savo akimis pamatė mūsų tautiečių vargus. Atsisveikinimo žodyje ministeris pareiškė viltį, kad mūsų Tėvynei laisvė bus iškovota.

Pažymėtina, kad D. Britanijos vyriausybė, anksčiau nedavusi leidimo, šiais metais pati pasiūlė Pabaltijo valstybių igaliojusiems ministrams aplankyti savo tautiečius stovyklose.

UŽDARYTA PINNEBERGO LIETUVIŲ GIMNAZIJA

Britų valdžios patvarkymu nuo gegužės 16 d. nustoja veikti Pinnebergo lietuvių, latvių ir estų gimnazijos. Mokiniai išsiunčiami pas tėvus. Norintieji toliau mokytis turės per savo DPACCS prašyti į vienintelę Britų pripažintą Neustadto gimnaziją. Nauji mokslo metai nebuvo pradėti. "Liet. Žodis" pažymi, kad pastebima aiski DPACCS'o komendanto tendencija Pinnebergo stovyklą kuo greičiau paversti ne akademinė ir nemokykline.

IR BELGIJOJE VEIKIA SOVIETŲ AGENTAI

Sovietų agentai pradeda ypač išnaudoti labai sunkią lietuvių tremtinių angliakasių padėtį Belgijoje. Čia jie išpletė savo veiklą, kalbindami visų užmirštus ir vargo prispaustus tremtinius grįžti į okupuotą Lietuvą. Neseniai patys lietuviai iš savo tarpo išaiskino du sovietų agentus ir perdavė belgu policijai. Maskva neliko skolinga ir ta proga tremtinius per radiją iškoliojo.

Pasiekia žinios, kad nors ir pasibaigus darbo sutarčiai, toliau atsisakiusius angliu kasyklose dirbti tremtinius Belgijoje IRO perduoda policijai, kuri juos uždare Briuselio Pt.Chateau kalėjime. Moteris su mažais vaikais uždare atskirai. Atrodo, kad ir vakaruose žmogaus laisvė ne visur vienodai suprantama.

VATIKANO RADIJAS KALBA IVAIRIOMIS KALBOMIS

Tremtiniai gauna progos pasiklausyti Vatikano radijo transliacijų. Radijas žinias teikia lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir rusų kalbomis. Deja, Sovietu radijo trukdytojai dažnai veikia pilnu tempu ir užstelbia Vatikano bangas.

60 METU KAN.PROF. MESKAUSKUI

Kemteno stovykloje gyvenęs Kan.Prof. J.Meškauskas neseniai atšventė savo 60 metų sukaktį. Garbingasis jubilatas yra vienas iš mūsų lietuviškųjų veikėjų, kurie savo darbais reiškėsi dar prieš I-mąjį pasaulinį karą. Griuvant carizmui jis aktyviai parėmė lietuviškųjų dalinių organizavimą Rusijoje ir Lietuvoje. Nuo 1919 m. profesorius Kauno Kunigų seminarijoje, vėliau V.D.Universitete.

LIKVIDUOJASI "GIEDROS" LEIDYKLA

Kasselio lietuvių stovykloje jau nuo 1945 m. veikia "Giedros" b-ve, leidusi įvairiais vardais biuletėnį, prekiavusi knygomis, rašmenimis ir pan., o taip pat išėdusi keletą spaustuveje ir rotatoriumi spausdintų knygų. Balandžio mėn. ši b-ve, išvykstant jos savininkui Ant. Giedraičiui, likvidavosi. "Giedra" vis dėlto yra išvairiusi gražų barą lietuviškos spaudos tremtyje leidimo darbe.

LIETUVIS PIRMININKAUJA TARTAUTINEI DP PROFESINEI SAJUNGAI

Neseniai tremtyje buvo sukurta Tarptautinė Tremtinių Prof. S-ga - The International Trade Union of Political Refugees and Displaced Persons (ITUPORD). Jos pirmininku išrinktas lietuvis inž.Banėnas.

PAGALIAU VIENYBE "

Gegužės 1 d. iš Bremerhaveno išplauke laivas "Willard Halbrook" su 12.000 DP į USA. Įdomu, kad šiuo laivu išplauke dauguma tremties spaudos "bosų": "Minties" leidejas - vyr.red. Vasaitis, "Mūsų Kelio" leidejas - vyr.red. Penikas, "Ziburiu" redaktorius Rocevičius, "Aidu" redaktorius Bradūnas ir kt. Reikia manyti, kad laive buvę redaktoriai į polemikas nebeisileis...

ANGLIJOJE ISTEIGTA RAŠYTOJŲ DRAUGIJA

Anglijoje atsidūrę lietuviai rašytojai neseniai įsteigė D.Britanijos Lietuvių Rašytojų D-ją, kurios pirmininku išrinktas F.Neveravičius. F.Neveravičius taip pat organizuoja Lietuvių Žurnalistų Sąjungos D.Britanijoje skyrių.

LAUŽOMI RAGAI KOMUNISTAMS

(Mūsų korespondento P. Amerikoje) - Paskutiniaisiais karo metais komunistų veikimas Argentinoje buvo labai suvaržytas, ir visi aktyvūs nariai buvo išsiusti į pietinę Argentiną - Ugnies Žemę. Karui pasibaigus Argentinos Komunistų Partija vėl buvo legalizuota ir internuoti komunistai paleisti. Slavų rasės komunistai susibūrė į "Union Eslava", o lietuviai komunisteliai susikūrė Argentinos lietuvių s-ga "Laisvoji Lietuva" ir išleido savo laikraštį "Vienybė", kurioje už judošiškus grašius garbino Lietuvos okupantus.

Neseniai Argentinos vyriausybė susekė kelis pavojingus komunistų sabotazo lizdus ir atkreipė ypatingą dėmesį į užsieniečių komunistų organizacijas, kuriose pilna raudonųjų agentų. Balandžio 25 d. buvo valdžios pareidymu uždaryta "Union Eslava" ir sustabdyta komunistinė "Vienybė". Šiuo metu tikrinami konfiskuoti archyvai, nemaža komunistų suimta. Manoma, kad komunistinis veikimas greitai bus visai paralyžuotas. Mums skaudu, kad jų tarpe yra ir mūsų tautiečių, kurie ir geros valios lietuviams gali nemažai pakenkti. - L.KACANAUSKAS

PAMINĖTA MOTINOS DIENA BUENOS AIRES

Mūsų korespondento pranešimu, gegužės 7 d. Argentinos Lietuvių Klube, o sekancią dieną lietuvių parapijoje, įvyko iškilmingi Motinos dienos paminėjimai. Motinos dienos paminėjimai buvo ir kitose Argentinos vietovėse, kur tik yra lietuvių bureliai. (L.K.)

LIETUVOS PAŠTO ŽENKŲ PARODA CHICAGOJE

Balandžio 3-4 d.d. Chicagoje, Dariaus ir Girėno svetainėje įvyko Lietuvos Pašto ženklų paroda. Parodą organizuoja Lietuvių Filatelistų Draugija. Buvo išstatyta apie 5.000 skirtingų lietuviškų pašto ženklų.

VISAPUSIŠKAI IŠNAUDOJA ATSIVEŽTUS DARBAMS DIPUKUS

Tokia antraštė "Naujienos" Nr.74 paskelbė korespondenciją iš Kanados geležinkeliose dirbančių tremtinių gyvenimo. Rašoma: "Gyvenimas pusiau prekiniuose vagonuose po 8 vyrus susikišus, sunkumai su pirtimi ir baltinių plovimu, kai tuo tarpu tam pačiam traukiny bosas, formanas, timekeeperis ir virėjas turi po pusę vagono - salonus." Be to skundžiamasi, kad savaitėje tenka privalomai dirbti po 60 valandų, negaunant už viršvalandzius priedo. 12 mėnesiu išdirbus apmokamą atostogų niekas negavo, nors turėtų gauti. Už maistą mėnesiui tenka mokėti \$ 51.30 "boso" virtuveje, kas yra nepaprastai brangu. Korespondencija baigiama: "Bosas Henri, matyt, iš fanaberijos yra apkurtęs, nes į pavienių darbininkų nors ir angliškus pasveikinimus atsako tik kai yra labai gerai išsimiegojęs, o toks jis beveik niekad nėra."

-Atrodo, kad mes Australijoje tikrai negalime skustis, nes ir tokioje Kanadoje gyvenimo sąlygos nėra geresnės, gi čia panašaus išnaudojimo tikrai vargiai galėtų būti. Red.

[//] M E S A U S T R A L I J O J E [//]

JAU ANTRAS DP IMIGRANTU LAIVAS ADELAIDEJE

Gegužės 25 d. antras laivas su DP imigrantais atplaukė i Adelaidės uosta Outer Harbor. Laivas Oxfordshire atvežė 672 DP, aštuoniu tautybių atstovus, kuriu tarpe yra ir nemaža dalis lietuviu. Visi imigrantai apgyvendinti Woodsido stovykloje. Šiuo transportu atvyko ir lietuvis dailininkas Antanas Rukštelė su šeima ir muzikas Šimkus. Seniau atvykęs dr. Mikužis dirba stovyklos ambulatorijoje.

Adelaidės ir apylinkiu lietuviai uoliai lanko Woodsido stovyklą, kur randa savo pažįstamų ir draugu. Adelaidės lietuviu klebonas rūpinasi atvykusiųjų religiniais reikalais.

Muzikas Šimkus jau spėjo suorganizuoti chora, kuris pasirodys birželio 5 d. ruošiamame koncerte oficialaus stovyklos atidarymo proga. Tuo pat metu bus ir dailininko A. Rukštelės darbu paroda, kurioje jis išstatys apie 30 paveikslu. Dail. A. Rukštelės atvykima gražiai paminėjo ir Adelaidės dienraštis "The News". Straipsnyje buvo paminėta dailininko praeitis ir išreikšta viltis, kad ateityje jis turės galimybių tapyti Australijoje. Straipsnis buvo pailiustruotas dailininko su šeima paveikslu ir vieno jo darbo reprodukcija.

GAISRAS LEIGH CREEKO PASTE

Gegužės mėn. 24 d. Leigh Creeko pašto istaiga sudegė. Dalis korespondencijos žuvo. Kadangi "Australijos Lietuvis" iš Leigh Creeko išsikėlė tik prieš trumpą laiką, dalis korespondencijos vis dar eina senuoju adresu. Galimas dalykas, kad "AL" skirtos korespondencijos dalis taip pat gaisro metu žuvo. Todėl visi pastaruoju metu rašiusieji "AL" Leigh Creekan prašome tai turėti omenyje ir svarbiam reikalui esant "AL" redakcijoje pasiteirauti ar siustoji korespondencija buvo gauta. Yra gauta tikrų žinių, kad dalis "AL" skirtų knygų sudegė.

DP TARPE NACIU NERA

Adelaidės RSL (Australijos karo dalyviu organizacija) gavo skundą, kad Woodsido stovykloje yra du buvę nacių koncentracijos stovyklų prižiūrėtojai. Tai esančios dvi vokietės, kurios ištekejusios už DP, kad galėtų atvykti i Australija. Jas atpažinęs kitas DP, buvęs toje pačioje koncentracijos stovykloje.

Minėtas faktas buvo išaiskintas ir Woodsido stovyklos direktorius brigadierius E.L.Vowles pareiškė, kad tai neatitinka tiesai. Visi imigrantai buvo rūpestingai skryninguoti.

Panašiu kaltinimu pasitaikė ir Bathursto stovykloje, bet jie visados pasirodydavo neteisingi. Dažniausiai tokie skundai ir kaltinimai iškildavo tik dėl asmeniniu nesutikimu tarp skirtingu tautybiu imigrantu.

LIETUVIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI ADELAIDEJE

Gegužės 3 d. Adelaidės Palais Royal salėje įvyko Karališkojo Koledžio balius, kuriame dalyvavo apie 1000 žmonių. Baliuje koledžio filisterių svečiais buvo lietuvių tautinių šokių šokėjai, kurie dalyvavo programoje.

WILNU SANDELIAI - GYVENAMOS PATALPOS DP

Rosewaterio (prie Adelaidės) vilnu sandėliai bus perdirbti ir panaudoti kaip patalpos DP. Sandėliai bus presuoti popieriaus sienomis suskirstyti į atskirus kambarelius dviem žmonem. Naujose patalpose tilps apie 1500 DP. Taip pat busirengtos dvi valgyklos, kuriose tilps po 700 žmonių. Sandėliuose gyvens didelė dalis šeimų.

DP PACIFIKO SALOJE

Manus saloje (Pacifike) dirba apie 80 europiečių, daugiausia pabaltiečių. Saloje statomi karinių bazių įrengimai. Ten taip pat dirba ir apie 200 japonų karo belaisvių, kurie naudojami prie sunkių jų darbų. Paskutiniu laiku į ten buvo nugabenta dar 20 DP lenkų.

360 DP WOOMEROJE

Šiuo metu Australijos raketų bandomojoje stotyje, kuri esanti Pietų Australijos dykumose prie vietovės Woomera, dirba 360 DP. Jię, kaip tvirtina atitinkami pareigūnai, daug prisideda prie taip reikšmingu visai Britų imperijai darbų.

Savo birželio 4 d. numeryje Sidnejaus savaitraštis "Smith's Weekly" skelbia apie nepaprastą azartinių lošimų išsiplėtimą Woomeroje. Laikraštis mano, kad lošimo biznio pelnu dalinasi ir vietiniai pareigūnai, kurie visą tai toleruoja ir net proteguoja. Laikraštis taip pat pažymi, kad daugiausia ten nukenčia pabaltiečiai, kurie, nemokėdami kalbos ir nežinodami taisyklių, lošimo metu yra apgaunami ir dažnai palieka visą savo algą.

NUOSIRDUS AUSTRALISKAS BALSAS

Sidnejaus savaitraščio "Smith's Weekly" birželio 4 d. numeryje, tilpo platus straipsnis, kuriame stambiomis raidėmis sakoma: "Ministerio Calwellio mašinos migracijos planas gali nepasisekti, jei išskirti vyrai su žmonėmis nebus vėl sujungti." Ten aiškinama, kad migracijos pareigūnų patikinimas, kad "vedusiesiems DP bus stengiasi parūpinti darba pagal galimybes kuo arčiau vienas kito", visiskai neatitinka realybei. Dažnai pasitaiko, kad žmona dirba Canberroje, o vyrui "pagal galimybes darbas parūpintas" už simtu mylių. Taip pat sakoma, kad verbuojant DP emigrantus Australijai, buvo "neoficialiai garantuota", kad vedusieji Australijoje nebus išskirti. Tada dipiečiai nebuvo ispėti, kad toji garantija yra neoficiali. Šitos neoficialios garantijos priežastis buvo varžybos tarp USA, Kanados ir Australijos pareigūnų susižvejoti DP "grietinėle" Vokietijos stovyklose.

U Ž S I E N I S

Šanchajus komunistų rankose.

Nacionalistų kariniai daliniai, saugoję Suchow Krik tiltus šiaurinėje Šanchajaus dalyje, gegužės 26 dieną perėjo į komunistų pusę. Ir kitose vietose daugelis karinių dalinių perėjo į komunistų pusę. Visas Šanchajus komunistų rankose.

Komunistų radio žiniomis, yra paimtas Ningpo uostas apie 200 mylių į pietus nuo Šanchajaus.

Komunistai žygiuoja į Pietų Kiniją.

Užėmus Šanchajų, visa šiaurinė Kinija atsidūrė komunistų rankose. Nacionalinė vyriausybė persikėlė į Kwantungo sostinę Kantoną. Komunistų armijos, sutikdamos tik menką pasipriešinimą, žygiuoja Kantoną kryptim. Pranešama, kad 2 pulkai nacionalinės vyriausybės kariuomenės perėjo į komunistų pusę.

Komunistų armija jau užėmė kelis miestus Kwantungo provincijoje.

Graso pasaulinis karas.

Gegužės 26 dieną, kalbėdamas Kantone, nacionalinės Kinijos vice-prezidentas Li Tsung-jen pareiškė, kad trečiasis pasaulinis karas gali priklausyti nuo karinių veiksmų eigos pietų Kinijoje, juo labiau, kad šių įvykių užnugaryje stovinti Maskva.

Toliau jis pareiškė, kad keturios Kinijos pietvakarių provincijos yra paskutinė gynimosi linija prieš komunistų invaziją į Prancūzų Indo-Kinus, Malają ir galop Filipinus. Čia yra priežastis, dėl ko USA turi suteikti pagalbą išlaikyti Pietų Kiniją nuo komunistų invazijos.

Komunistinės Kinijos dalies - SSSR draugiškumo planas.

Kinijos komunistinė vyriausybė paskelbė, kad ji sieks konsoliduoti draugiškus santykius tarp Kinijos ir SSSR "liaudies".

Dvi Anglijos profsajungos už komunistus.

Dvi žymios profesinės sąjungos Anglijoje atmetė Profesinių Sąjungų Kongreso rekomendaciją pašalinti komunistus iš vadovaujančių vietų. - Pažymėtina, kad abiem profesinėms sąjungoms vadovauja komunistai.

Oro tilto medalis.

Iš Vašingtono pranešama, kad visi amerikiečiai, "oro tilto" dalyviai apdovanojami specialiais medaliais su irišu: "už nuopelnus žmoniškumui".

Sukilimas Abisinijoje.

Romos radio praneša apie plataus masto sukilimą prieš dabartinę valdytoją Abisinijoje. Smarkios kovos vyko arti sostinės Addis Abeba. Kieno interesų labai perversmas vykdomas - tuo tarpu nežinoma.

Moteris ambasadorius?

Prez. Trumanas pareiškė, kad artimiausiu laiku jis numatęs vieną ar ir daugiau moterų paskirti ambasadoriais užsieniuose.

"KETURI DIDIEJI" VĖL KONFERUOJA...

Gegužės 23 dieną Paryžiuje vėl susirinko "Keturi Didieji" spręsti Vokietijos ir Austrijos problemas. Jau pirmomis dienomis konferencija pateko į Višinskio žodinę ataką. Nors dėl dienotvarkės (bent kartą!) buvo lengvai susitarta, tačiau jau pirmuose posėdžiuose SSRS užsienio reikalų ministeris Višinskis savo nepabaigiamomis kalbomis dominavo konferencijoje. Gegužės 26 dieną, po tris valandas trukusios Višinskio kalbos, kuria jis aštriai kaltino Vakarų valstybes, US stebėtojas pareiškė: "Mes buvome apšviesti apie rojų Rytų Vokietijoje ir apie pragarą Vakaruose. Buvo vis dėlto konstatuota, kad didelė dalis vokiečių pirmumą teikia "pragarai" prieš "rojų".

Višinskis smulkiai nupasakojęs apie nepaprastai puikias gyvenimo sąlygas Rytų Vokietijoje: rusai gabeną į Vokietiją žaliavas, maistą ir kt. gėrybes, tuo tarpu gi Vakariniuose zonosse pragyvenimo kaštai auga ir nedarbas didėja.

Mr. Acheson padėkojo po to Višinskiui už puikias informacijas. Jis pridūrė, kad būtų labai malonu išgirsti papildomų žinių, būtent, kiek rusai išvežę reparaacijų ir apie rusų trestus Rytinėje zonoje.

Mr. Bevin taip pat padėkojo Višinskiui už puikias kalbas ir pareiškė, kad būtų labai gerai taip papasakoti tai vokiečių pabėgėlių srovei iš Rytų zonos į Vakarų zonas, kurių kas mėnuo vidutiniškai perbėga apie 35.000. Gal jie to nežino...

Naujas "Penkių punktu" planas dėl Vokietijos.

Ryšy su tuo, kad Višinskis reikalavo "Keturių Didžiųjų" kontrolės Vokietijai, Vakarų valstvių (USA, Britanijos ir Prancūzijos) atstovai tuo pat paruošė naująjį "Penkių punktu" planą, į kurį tokia kontrolė buvo įtraukta. Šis naujas planas buvo perduotas Višinskiui susipažinti. Šis planas buvo toks:

1. Vokietijos unifikacija pagal priimtą Bonnoje konstituciją, įjungiant ir Rytų zoną;
2. Garantuojama asmens laisvė, įskaitant judėjimo laisvę, laisvė nuo saivališko areštavimo bei sulaukymo, kalbos, spaudos ir radio laisvė, laisvė visoms demokratinėms partijoms ir laisvi rinkimai;
3. Okupacinis statusas keturių pagrindų, įskaitant čia ir Rytų Vokietiją;
4. Šis punktas numato, kad reparaacijos negali būti imamos iš einamosios produkcijos bei jau pagamintų atsargų;
5. Sudaroma "Aukštoji Komisija" tikrinti keturių pagrindų sudarytos karinės valdžios kontrolinei veiklai. Komisija darytų sprendimus balsų dauguma, išskiriant išimtinus atvejus, kada turėtų būti pasiektas vienbalsis susitarimas.

Višinskis, gavęs šį planą, paprašė duoti laiko jam apsvarstyti.

Atmestas nesvarsčius...

Gegužės 31 dienos posėdyje Višinskis pareiškė, kad Vakarų valstvių "Penkių punktu" planas dėl Sąjunginės Federalinės Vokietijos respublikos atmetamas visumoje, nes pažiūrų skirtumas ne detalėse, bet principinis. Šia proga Višinskis pareiškė, kad Vakarų Vokietijoje laisvė naudojasi tik fašistai, hitlerinės politikos rėmėjai. Rytų gi zonoje laisvė visiems, išskiriant fašistus... Toliau jis pareiškė, kad

Bonnos konstitucija (jos principai buvo išdėstyti praejusiam AL numerijje) yra ne kas kita, kaip demokratinių principų išprieivartavimas. Trys Vakarų valstybių ministariai po to susirinko pasitarti del tolimesnių planų...

Naujas planas...

Atstovus Višinskiui "Penkių punktu" planą del Vokietijos, Vakarinių valstybių atstovai apsiribojo kuklesniu planu: jie paruošė planą Berlyne taikai atstatyti. Birželio 2 dieną šis naujas planas buvo vėl išteiktas Višinskiui, kuris paprašė duoti jam laiko ši naują planą išstudijuoti.

Šis planas numato laisvus rinkimus į Berlyno miesto tarybą ir vėliau perdavimą suvereninių miesto teisių šiai tarybai; keturių valstybių kontrolės taryba turi būti perorganizuota.

Susitarta (ir tai laikoma didėle konferencijos pažanga...), kad šis planas bus svarstomas neviešuose posėdžiuose.

Paskutinis posėdis truko vos 90 minučių. Matyt, visiems viskas "aišku".

Be abejonės, Vakarų valstybės, ruošdamos šiuos planus, puikia žino jų likimą, tačiau tai yra tik politiniai šachmatų ėjimai.

VĖL BLOKADA BERLYNE

"Daily Telegraph" Berlyno korespondentas praneša, kad susisieikimas su Berlynu prilijgsta padėčiai, kokia buvo prieš blokados panaikinimą. Rusų sektoriuje, per kurį eina iš Vakarų traukiniai su ūkiško - mis gėrybėmis, "sustreikavo" geležinkeliečiai (spėjama, rusų administracijos patvarkymu), tuo būdu padarydami negalimu pravažiavimą. streikas neša milijonus DM nuostolių vokiečių geležinkeliams. Ir kitokiomis priemonėmis rusai trukdo normalų susisieikimą, tuo būdu sudarydami faktinį blokadą.

Rusų armijos manevrai.

Apie Berlyną, įskaitant ir "oro tilto" sritį, rusai paskelbė manevrų sritim. Rusai išpėjo, kad skrendantiems Vakariečių tiekimo lėktuvams grėšia pavojus būti apsaudytiems.

Ispėjimų nevojama.

Nežiurėdama išpėjimų, US ir Britų aviacija skrenda į Berlyną normaliu keliu. Lėkūnai pasakoja, kad skrendant per "manevrų" sritį nieko ypatinga nepastebėta ir niekas jiems nekliudė skristi.

Stalinas visai sveikas.

Birželio 2 d., buvęs USA ambasadorius Maskvoje Mr. Smith pareiškė, kad Stalino sveikata yra gera ir kokio nors perversmo Rusijoje greitu laiku laukti netenka.

Gen Smith, kuris dabar yra US 1-os armijos vadas, toliau pareiškė, kad jis netikis, jog Rusijos dabartiniai valdovai norėtų karo. "Žinoma, karas galis kilti del vedamos politikos, kurią Stalinas išreiškęs šiais žodžiais:

"Mes nedaugiau norime karo, kaip ir Vakarai, bet mes mažiau suinteresuoti taikos išlaikymu, kaip Vakarai, ir tai yra mūsų pozicijų stiprumas".

+ US armija pradėjo trauktis iš Korėjos. Iki liepos 31 d. numatoma atitraukti visas įgulas.

Per metus sutaupė 4.300 doleriu.

Tulas lietuvis DP Antanas Kuraitis, dirbdamas vienoje Kanados geležies liejykloje kas diena po 16 valandų, per metus sutaupė 4.300 dolerių - praneša "Draugas".

Nekasdieninės profesijos nekasdieniniai rūpesčiai.

Modeliai - merginos, kurios pozuoja dailininkams - Melbourne skundžiasi, kad jos nuolatos turi "žasies oda" dėl nepakankamai ap- kurentu patalpų. Adelaidėje, gi, šios profesijos atstovės turi ge- resnes sąlygas, nes kiekviena jų yra aprūpinta dviem elektriniais radijatoriais. Tokių modelių vis trūksta ir meno mokyklos dažnai ieško naujų. Paparsatai merginos pozuoja laisvu laiku nuo nuolati- nio darbo. Adelaidėje už nuoga pozavimą mokama 5/- valandai, už gal- vos pozavimą 7/6 dviem valandom. Merginos uždirba iki 4 sv. savai- teje. Įdomu, kad prieš porą metų Melbourne modeliai streikavo, rei- kalaudami ekstra priedo, kaip "gėdos pinigų".

Raudonasis voras čiulpią Pabaltijo kraštus...

Švedijoje gyvenantieji latviai tremtiniai išleido gana charak- teringą ženklelį, kuriame pavaizduotas raudonas voras, čiukpias Pa- baltijo kraštus. Čia pat atspausdiutas parašas: "Freedom for the Baltic States".

Lietuviai ir Amerikos mokyklos.

Ka Amerikos inteligentija žino apie Lietuvą? - klausia J.S.Bos- tono "Keleivyje". Pasirodo:- Apklausinėjant 94 kolegijos studentus, kiek ir ką jie žino apie lietuvius, paaiskėjo, kad tik pusė galėjo pasakyti KUR yra Lietuva, NE VIENAS nieko nežinojo apie lietuvių kilmę. Trečdalis dėl kilmės nieko nepasakė, trečdalis lietuvius lai- kė slavais, trečdalis germanais, skandinavais, prancūzais ar mongo- lais. Iš 53 Amerikos mokyklose vartojamų "socialiniu mokslu" vado- vėlių, tiksliai 4 yra teisingos žinios apie Lietuvą. 39 vadovėliai apie lietuvius nieko nekalba, 4 sako, kad lietuviai yra giminingi lenkams ir pan. Iš to atrodo, kad net Amerikos inteligentas negali daug žinoti apie Lietuvą.

Rygoje 750.000 gyventojų.

"Latviesų žinias" žiniomis, dabar Rygoje esą 750.000 gyventojų. Taigi, dvigubai tiek, kiek prieš karą. Toks "išaugimas" išaiskinamas tik rusų kolonizacija.

Nacionalinis teatras.

Neseniai Melbourne pradėtas 10 savaičiu Nacionalinio Teatro se- zonas. Jauni talentingi australai menininkai parodys savo laimėjimus operos, baleto ir dramos srityje. Visu pastatymu išlaidos siekia £27000, gi iš valdžios gauta tik £5000 paramos. Tikimasi, kad publika liku- sius sunės.

K I T U R R A Š O M A

/Čia tik citatos - mes nekomentuojame/

"Smith's Weekly" (Sydney), 49.5.21. -

- Mūsų demokratinės pretenzijos kažkaip nesiderina su tuo dviejų metų kontraktu, kuriuo atvyksta išvietintieji asmenys pagal Mr. Calwello migracijos planą. Tai turi priverčiamo darbo prieskonį... /Bernard Minogue/

"Tiesa" (Maskvos Pravdos Vilniaus laida), 49.2.3.-

- Buržuaziniiais laikais Pilviskių progimnazijoje buvo keturios klasės su 80 - 90 mokinių.... Dabar viskas pasikeitė.... Gerai veikia progimnazijos komjaunimo organizacija.... Moksleiviai ir jų tėvai yra dėkingi tarybų valdžiai... /A. Kuraitis/

"Naujienos" (Chicago), 49.3.23.-

- ..Mes, naujieji ateiviai, stebimės tokiais reiškiniais. Prieš komunistus klebonas nepasako nė vieno žodelio. Senieji montrealiečiai sako, kad tarp jų esąs kaž-koks bendradarbiavimas, paremtas dolerio principais (pav. parapijos vakarieneje komunistai iš "L. Balso" aukėjo klebono rinkliavoje). Na, o doleris čia daug sveria... /P. Lukošius/

"Mūsų Pastogė" (Sydney), 49.5.18.-

(Originalas angliškai) - Taigi, kai kuris transportas atvyks, jo keleiviai gali būti tikri, kad kuris jų bus paklaustas... "How do you like Australia?" /Ir. B./

"Mintis" (Memmingen), 49.3.23.-

- Iš 14 man žinomų mišrių šeimų (kombinacijos su vokiečiais ar vokiečiais) tik vienu viena šiaip taip sugyvena, visos kitos - šitai pragaras sau ir pasipiktinimas bendruomenei. Ak, naivumas žaisti iliuzijomis, jog vartotu daiktų sankrovoje galima nusipirkti šviežias gaminy.. /J. Garšva/

"Užuovėja" (Bathurst), 1949. balandis.-

- Laisvose demokratijose žmonių nuomonių diferencijacija sudaro mažesnes ar didesnes idėines grupes, kurios ekonominėje, kultūrinėje, visuomeninėje veikloje siekia skirtingų, o kartais net ir diametraliai priešingų tikslų. Tačiau tai dar nerodo gyvenimo tragizmo ir neišbrendamos nevilties, jei tie skirtingumai nepažeidžiami netolerancijos, neapykantos, ir pykščių persisunkusio kerštavimo. /P. B-lis/

K N Y G U L E N T Y N O J E

W. K r é w é, RAGANIUS, Prieškarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai. III leidimas. Veikalas atžymėtas 1939 m. Spaudos Fondo premija. Išleido "S u d a v i j a" 1948 m. rugsėjo mėn., Bavarijoje. Atspausdinta 1500 egz., 300 egz. numeruoti. Australijoje kaina: 8 šl. numeruoti, geresniame popieryje - dvigubai.

- Koks nuostabiai lietuviškas yra Raganius. Jis senas, daug matęs iš senų žmonių ne jaunas būdamas nepasijuokdavo, o jų patarimus gerai prisimindavo ir jais pasinaudodavo. Iš tikrųjų, koks gi jis "raganius"? Ramunų kaimo vyrai savo skerdžių Kazį Gugi šiaip protingu žmogumi laikė ir patarimo pasiklausti nesidrovėdavo, bet moterys tiesiog Raganiumi praminė, ir net lašiniu į laukus daugiau jam įdėdavo, kad užpykęs tik kaip neužmonytu.. Bet kaip nuostabiai per Raganiaus asmenybę prasiskleidžia tikri lietuvių žemdirbių buities reginiai! Netgi pats šventasis Petras Raganių dangun išleisęs, nusistebėjo: "Pirmą kartą matau toki atkaklų žmogų, kuris net su Dievo sprendimais nesiskaito.."

XXXXXXXXXX

H e n r i k a s N a g y s, LAKRİČIO NAKTYS, Lyrika. Medžio režiniais iliustravo Telesforas V a i i u s. Išleido Povilas Albeikis Freiburge, 1947. Atspausdinta 3000 egz. 112 psl. Australijoje kaina: 3 šil.

- Visuomet malonų paimti į rankas gražiai ir puošniai išleista knyga, bet šiosios išorę nepaprastai praturtina Tel. Valius savo prasmingomis ir skoningomis užsklandomis. Pati H. Nagio lyrika jau ne vieną kartą lietuviškoje periodikoje jau buvo aptarta. Kiekvieno atveju, H. Nagys yra gilus ir nepasikartojas mūsų literatūroje. Metafiziniai jo kentėjimai, subtilus liudėsysis, nepigus pesimizmas kiekvieną įtikina.

XXXXXXXXXX

N e l è M a z a l a i t è, LEGENDOS APIE ILGESI. Įžanginis eilėraštis Juozo Krumino. Viršelis dail. A. Dociaus. Išleido Povilo Albeikio Lietuvišku Knygų Leidykla, 1948, Trisdešimtaisiais Lietuvos Nepriklausomybės Metais. Atspausdinta 1500 egz. 128 psl. Australijoje kaina: 5 šil.

- Vienoje recenzijoje N. Mazalaitė buvo apkaltinta perdėta frazeologija. Ir tikrai, jos stilius toks turtingas, įvairus ir žaismingas, kad kartais kyla įtarimas, kad tų žodžių yra per daug. Jos legendos yra tokios "mazalaitiškos", kad joms sunku rasti bet kokią palyginamąją matą. Nors lyginti jų nė nereikia - jos sužavi kiekvieną skaitytoją, jos sužavi ir įtikina ir priverčia dar labiau ilgėtis tos Žemės ir tų Motinų, kurias ten - pavergtuose namuose - palikome. Legendos apie ilgesį šiais metais buvo premijuotos, ir šioji knyga to tikrai verta. Tai neabejotinai vienas stipriausių tremties kurių.

J u l i u s K a u p a s, DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE ir kitos ne mažiau idomos pasakos, surašytos slaptose Kauno miesto kronikose. Iliustravo Adolfas Vaičaitis. Išleido Povilo Abelkio Lietuvišku Knygu Leidykla, 1948 m. Šio leidinio atspausdinta 3000 egz., iš jų šimtas numeruotų su viena iliustratoriaus autolitografija. 191 psl. Australijoje kaina: 5 šil.

- Jei kas yra buvęs nuostabioje Kauno miesto rotušėje, tai tikriausiai atsimena tokias slaptas ažuolines duris, pasislepusias pačioje bokšto viršūnėje. Taigi, į tą patį kambarį išiveržė Julius Kaupas ir pasakoja mums nuostabias istorijas, kaip sniego senis rašė slaptas miesto kronikas. Nenumok ranka suaugęs ir "surimtėjęs" skaitytojau. Mes niekuomet pakankamai nesusenstame ir nesurimtėjame, kad tokios nuostabios pasakos mūsų neidomautų. Jos mus vedžioja kažkur tarp fantazijos ir realybės ir pačiose neįtikėčiausiose situacijose mes dažnai pamatome patys save. Tai puiki knyga suaugusiems ir mažiems vaikams.

XXXXXXXXXX

K a r l K a u t s k y, SOCIALDEMOKRATIJA IR KOMUNIZMAS, sulietuviņno Dr.Pr.Ancevičius. Išleido "Talka", 1949. Australijoje kaina: 1/6.

- Karl Kautsky yra vienas didžiausių mokslinio socializmo tyrinėtojų ir žinovų. Kautsky vienas iš pirmųjų griežtai atskyrė socialdemokratiją nuo socializma išniekinusio komunizmo. Ši knygelė yra jo straipsnių rinkinys, dr.Pr.Ancevičiaus išverstas ir papildytas. Mes dažnai niekiname komunizma, bet daugumoje tepažistame jį iš praktinės - mūsų patyrimų pusės. Šioji knygelė kaip tik pateikia populiarioje formoje mokslinę komunizmo analizę miniatūroje, kuri pilnesniam tos sistemos dešifravimui neabejotinai padės.

XXXXXXXXXX

NAUJASIS MŪSU VIEŠPATIES JĖZAUS KRISTAUS TESTAMENTAS, vertė Juozapas Skvireckas, Kauno arkivyskupas metropolitas. IW laida. Išleido LUX leidykla, 1947. Tiražas 12.000 egz. 620 psl. Austr. kaina: 10 šil.

- Tremties sąlygose tai tiesiog puošniai išleistas Nauj. Testamentas, kuris iš senesnių laidų išsiskiria savo sutvarkyta lietuvių kalba. Ši kišeninio formato knyga praktikuojančiam katalikui turės neabejotiną vertę.

XXXXXXXXXX

BŪK MUMS MALONUS, sekmadienių bei šventadienių šv. mišios ir lietuvių katalikų dažniausiai vartojamos maldos ir giesmės. Paruošė Kan. Dr. F. Bartkus. Išleista Stuttgarte, 1948. 413 psl. Australijoje kaina: 10 šil.

- Tai taip pat puošniai išleista maldaknygė praktikuojančiam lietuviui katalikui. Maldaknygė bevartant tikrai malonu, kad mūsų šv. Sosto Delegatūra rado galimybių dar Vokietijoje išleisti šita maldų knyga. Išemigravusieji ir ypač naujai auga lietuviškai galės melstis iš puošnios li e t u v i š k o s maldaknygės.

XXXXXXXXXX

Dr. V i c t o r J u n g f e r, LITAUEN - ANTLITZ EINES VOLKES, Versuch einer Kultursoziologie. (LIETUVA - WIENOS TAUTOS VEIDAS, kultūri-

nes sociologijos bandymas). Išleido P a t r i a, 1948. 5.000 egz. 341 psl. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais. Australijoje kaina: 15 šil.

- Šia prabangią knygą vartant kyla pagarba dviem asmenim, tai Patrios savininkui p. Lenskaičiui, sugebėjusiam taip puikiai ją išleisti, ir prof. dr. V. Jungferiui, nuoširdžiam lietuvių tautos bėčiuliui, šia knygą parašiusiam. Dr. Jungferis ilgus metus profesoriavo Wytauto Didžiojo Universitete, Lietuva gerai pažino ir pamilo. Tad jam parasyti tokio pobūdžio knygą nebuvo didelė kliūtis. Užsieniečiui, kuriam ši knygą ir yra skiriama, ne lietuvių žodžiai apie Lietuvą bus vis dėlto daug suprantamesni. Lietuvis į savo kraštą žiūri iš savo pozvilgio ir kas jam iškeltina ir brangu, svetimšaliui gali atrodyti nesvarbu ir nereikšminga. Dr. Jungferis mokėjo skaitytojui patiekti kaip tik tai, kas jam bus neabejotinos svarbos faktai. Kiekvienas lietuvis knygos mylėtojas ši veikala turėtų turėti savo asmeninėje bibliotekoje.

XXXXXXXXXXXX

P e t r a s T a r u l i s, ŽIRGELIAI PADEBESIAIS, apysakos. Išleido S u d a v i j a, 12.1948. 1000. Viršeli piešė Alex. Sepetys. 152 psl. Australijoje kaina: 5 šil.

- Petras Tarulis, jau prieš keliolika metų Lietuvoje užsirekomendavęs kaip gabus beletristas, pastaruosius metus pasišventė žurnalizmui ir užsidaręs redakcijose grožinę literatūrą buvo lyg ir pamiršęs. Bet trentyje jis į rašytojų tarpą savo keturiomis apysakomis (Žirgeliai padebesiais, Kunigo Mamerto pamokslas, Simas Kurgulis ir kiti, įvykiai verandoje) sugrįžo ir įrodė, kad to sugrįžimo tikrai buvo vertas. Negalima jam net pritaikinti daugeliui rašytojų - žurnalistų daromų priekaištų, kad jų beletristika jau per daug kronikinio - reportažinio pobūdžio. Jis vaizduoja paprastus Lietuvos žmones, tokius, kokių mes gyvenime visai nepastebime, ir parodo kad ir šitie "mažieji" turi savo rūpesčius, problemas, kad ir jie gyvena ir nori gyventi. Tarulis ir pašiepti moka, bet nuosaikiai ir itikinčiai, ir mes itikime, kokie mes vis dėlto mažyčiai ir juokingi buvome.

XXXXXXXXXXXX

ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELIS, Menesinis, religinis ir patriotinis Šv. Pranciškaus dvasioje laikraštis. Leidžia Lietuvos Pranciškonai. Adresas: Kennebunk Port, Maine. Kaina metams: 2 doleriai.

- Tai nedidelio formato, gražios išvaizdos religinis laikraštėlis. Dabar jis leidžiamas USA, bet save laiko tąsa nuo 1923 m. Lietuvojeėjusio to pat vardo žurnalėlio.

XXXXXXXXXXXX

UZUOVEJA, Australijos lietuvių žurnalas. Leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Šv. Kazimiero Draugija. Redaguoja Redakcinė Kolegija. Adresas: Rev. J. Tamulis, CIC, Bathurst, NSW. Numerio kaina: 1/6.

- Mus jau pasiekė du pirmieji "U" numeriai. Jau jaučiama pažanga. Atrodo, kad "U" siekia katalikybę ir lietuviybę sujungti į sintezę. "U" pirmieji žingsniai palieka kol kas kultūringą ir malonų išpudį. (MVar)

p o s t s c r i p t u m

KABINETAI IR HYDE PARKAS

Londono Hyde Parkas. Užsienietis su pastebimu smalsumu vaikščioja po visame pasaulyje žinomą Britanijos laisvojo žodžio forumą ir klausosi, kaip kalbėtojas turtinga žodžių kruša kritikuoja Londono policiją. Mustemba, kai netoliese pamato abejingai besišypsanti policininką. Ir kai nesusivaldęs užsienietis pareigūno paklausia jo tokio elgesio priežasties, išgirsta atsakymą: "Bet tvarkos kalbėtojas juk neardo."

Tokių Hyde Parko kopijų rasime kuone visuose Britų imperijos miestuose. Sekmadienio popietę britas ten gali kalbėti ką nori ir kaip nori, o policininkas sau ramiai šypsosis, jei tik nuo žodžių nebus pereita prie veiksmų...

Šios mintys kyla paskaičius vieną nedidelę žinėlę lietuvių spaudoje, kur po kuklios informacijos apie nesantaikas lietuvių tarpe, siūloma visokius nuomonių skirtumus aiškinti kabinetiniu būdu, jų nekeliant į viešumą. Vadinasi, jei tik koks visus liečiantis reikalas, tai visokie rinkti ir nerinkti pirmininkai užsirakina kabinete ir (gal ir gurkšnodami) viską už visus išsprendžia.

Kodel mes taip nuvertiname žmogų. Manome, kad tik tie keli išrinktieji yra kompetetingi galvoti ir spręsti. Kodel? Juk Demokratijose svarbius klausimus net parlamentas kartais nesprendžia, o atsakymo ieško pačioje tatoje, referendumų pagalba. O mes jau visus svarbesnius reikalus siūlome palikti kelių kabinetuose sėdinčių smegenų nuožiūrai.

Kaip būtų puiku, kad visa pasaulio lietuvių bendruomenė pasijustų esanti dideliame lietuviškame Hyde Parke, ir visi kalbėtų ir kritikuotų ką tik nori ir kaip nori, o nuo veiksmų ir ižeidinėjimų apsaugotų policininkas - tyra lietuviška sąžinė.

Tokio "policininko" dar labai labai mums trūksta.

E.K - RENAS.

